

ఆంధ్ర ప్రభ

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 11 వ తేది శనివారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆషాఢ బహు శుక్ల విదితి.

No. 88
సంచిక ౮౮

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివఱకే పటములను జేర్చి మృదుమధుర శైలిని శ్రీమద్రామాణ్యమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుండును అది ఇప్పుటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆపకారముననే సంస్కృతము నందు వ్యాసప్రోక్షమైన శ్రీభాగవతమును విక్సీలి తేటగా నీటుగులుకు శైలిని ముద్రించుచున్నారము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాఘవీయము అనేడి వ్యాఖ్యలయందుఁగల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈగ్రంథమును క్రౌన్ రి పేజీల చిన్నపై జన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చెత్తించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగఁ జేరి మారుత్సాహము గలిగింతుని యుద్విఘ్నము నున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము-ప్రథమభాగము, కాలికోతైండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౪౦ తృతీయభాగము ౧౪౦ కాశ్యోపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి నై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాణ్యము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలికోతైండు ౧౮౦ డిటో విక్సీలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౮౦ శ్రీకృష్ణకన్యామృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రటికాతాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రవచనములతోను, కాలికోతైండు గిల్లుపేరు ౧౮౦ అమరకోశము-ప్రకాండము సటికము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రవిభుంట్లులయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబనిభుంట్లువు) సటికము, దశసరికాగితములు; కాలికోతైండు ౧౦౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౧౬౦ గ్రంథమోక్షము-సటికా తాత్పర్యము, కాలికోతైండు ౧౮౦ రుక్మిణీకల్యాణము-సటికాతాత్పర్యము, కాలికోతైండు ౧౮౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందావైస్, మద్రాసు.

దిన పత్రిక

(౧)

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ప్రతికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాప్తము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లిప్రతికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపఁబడును.

వార్తా వ శి.

ఆంధ్రోద్యమవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలను సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను వెంటనేదీని యందు జనుపుటకు విలుండును. ఆంధ్రోద్యమవార్తా పత్రిక సమకూర్పుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్ర పటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసభాసభల వ్యవహారములు నుదితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మత సాంఘిక చర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతావలంబములును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

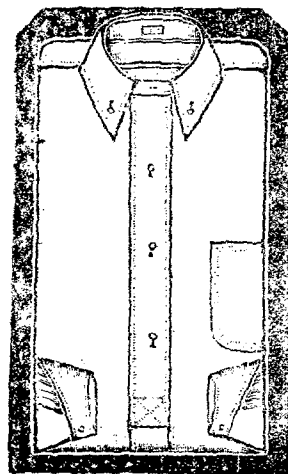
వ్యవసాయ వాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపద్ధతము వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బహుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామ వ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కవసరమైన గ్రామపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాప్తము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

క్లిప్ చిత్రము.

మొదటి భాగము క్లిప్ చిత్రములు
చిత్ర 1-కి రూ. 12-8-0
రెండవ భాగము 12-0-0
తాత్పర్యము 10-8-0
ఇట్లమొదలగునవి
చిత్రము 1-కి రూ. 2-4-0
ప్రాయశః పునః
మూలము చిత్రములతో
యొంగి, వామ్మనిన్ని
కంగి ముట్ట ప్రాయ
వలయును.

వి యూరికి ద్వంద్వము వైశిష్ట్యము చేత ప్రాయశః.

ల డను ప్రసిద్ధికి కిరీటము.

87/88 రుద్రానాథస్వామి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రముఖములగు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాద్యుతము

ప్రతివారము జేరుచును ద్వితీయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తల నెప్పుల మాన్పును. హయ్యుహల్ల భావ
పార్శ్వపు నెప్పుల బారబోలును. పోల్లపోల్ల
ననమూలికలచే హిందూదేశమును
తయారుచేయబడు ముందిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోనూ వ్యాపకము.

పంచభాషచీతి చూచినాడెద మోక్షము ౧౮౮౨

చిరునామా:—ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

రెండుమూలీ పరిణయము.

ఇది రెండు చక్కని కావ్యము. అజమల రాజు యొక్క పినాహుతి కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార మూలీని కుమారకవి ప్రణతము. శ్రీనివాస సింహాపు రాధానుభవము. తిరుమల వేంకటేశ్వర విష్ణులీలము చిత్రించిన మహాలక్ష్మమము.

వెల ర. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకెల్ల నుచిత ముగిసిన రికతులకు వైమూల్యమునకును బంప బడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Mestur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద వియంజి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడక కుర్చీ	1-8	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడక మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్ప్రింగులది	"	13-8-0
మట్టకం స్ప్రింగు	"	12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిల్)	"	16-8-0
బీరువలు 8x4 అంగులు	"	17-0-0
డిటో 5x8 22-0-0	డిటో మేలరకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సాఫా కుర్చీ కేముడి	"	8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		
పి. ఎస్. పొన్నపామి పిల్లె అండుసన్		
రాజ్ కె. కృష్ణ 41/42 బాటా బాగుగిడి, మదరాసు		

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అల్లెలారా టమున కోర్కని కోడండ. ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

పంచినమయము! వేసవేల కర్మపడినవి!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన భవానీ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్మపడినందున ప్రస్తుతం భరణు లిగించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైన అసల్ పట్టుపంచలు పండగనమల ఆరంభముకొరకు తెప్పించి విజయించిన పో! మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, లోబా, శేమవర్ణం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునీయమైనట్టివి లెక్కగడ గి. మూరనిడివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0

డిటో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇరాం టి. సీతారామ మొదలియారే, 3, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

నర్మజీవన్.

ధాతువునీమందు లన్నిటికి లిల్లి ఇది సంతోషవంతి ఒక వనమాలిక. ఇదియే వన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనబడ న శక్తుల కత్తము పోగొట్టుటకు యంతేకుమించినది లేద జన్మేంద్రియ దుర్బిణియొగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజావంటిది రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమున్ను చేహమునకు బలమున కారితయు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశము చేయుటలో సంతోషవంతిది. "నర్మజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరకు నవరసా గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిప్పు 1-కి 2-0-0 పోస్తేజి ప్రత్యేకము ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ. 16కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి వదరాసు

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డ సులు వ గ యి రా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయునయెడల ఒకాబు లొసంగుటకు ఏలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులలో వారపత్రిక చందాదారులలో వ్రాసినయెడల చాలసులుపుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జిలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయించి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం ప సూ]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులు ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిరాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథమాల.

1. మాధవనిదానము:—నకలతోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగిలిన పయముక్తమగు గ్రంథము. వెల 2-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును అపథ్యములును అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోల వస్తువుల భేదములకు దెలిసికొనటకును వాని భూమిల విశ్లేషించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది మిగుల లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయములకు దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వక్తకర్మ:—పిచికారితేయు విధమును దీనివలన పోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శత్రుశంక్రమము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శత్రుచికిత్సా స్వరూపము, మొదల గు వానిం దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రము లైసెన్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, పి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

క్యాంక్ పోస్తేజి కర్పలు కొనువారే భరించవలయును. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఆయుర్వేదాశ్రమం. బాట్లెట్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువజేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతాంశులక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పలను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్నివిధములగు తలనొప్పలను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పదులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్తేజి పేరు.

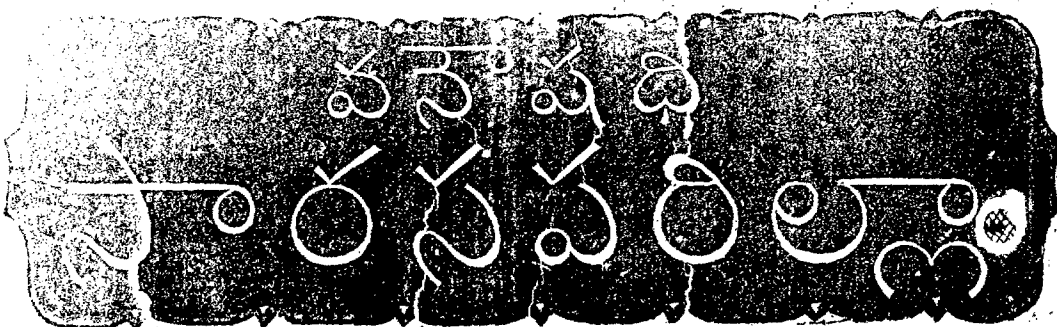
కోరువారికి క్యాటలాకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు,

పి. పి. యస్., పి. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమాపముగ రైలు ప్రీఫెక్ డెలుపవలెను.

ఇది చేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, సాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయముగను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు శుష్కినిగలిగించును. నెత్తురును శుష్కిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పొగయోడల రాక పోకలు.

చెన్న పురి నావాత్రయమునం దున్నవి:

1914 సం॥ జూలై నెల 11 వ తేది

ప్రీతురు పేరు.	బయలుదేరిన ఫలము.	తేది.	పోయెడి ఫలము.	తేది.
క్లక్ కౌన్సిల్	లివర్ ఫూలు	8 జూలై	కలకత్తా	16 జూలై
క్రీస్తు ఖాలా	కలకత్తా కరాచి	10 7	క్రీస్తు కలకత్తా	10 12

రానున్నవి.

మూర్తిర్	కలకత్తా	9 జూలై	కలకత్తా	10 జూలై
సు బేదారు	బొంబాయి	10	కలకత్తా	10
ట్రాబోన్	కలకత్తా	10	కలకత్తా	10
హెల్మోల్ట్	సింగపూరు	11	"	"
నూమిడియ	క్రీస్తు	11	రంగూన్	11
గ్రాహం	లివర్ ఫూలు	11	కలకత్తా	16
జీరా	కలకత్తా	11	కొలంబ	12
టాండా	లండను	12	కలకత్తా	14
ఎడ్యూనా	నాగపట్నం	12	రంజాను	17
ఉస్తా	ప్రైయిట్సు	12	ప్రైయిట్సు	12
అంకూజి	కలకత్తా	14	నెటూల్	14
నివాసా	కలకత్తా	14	లండను	15
బానన్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	15
ట్రాన్ బెన్ ఫె	మిడిల్స్ బరో	17	కలకత్తా	19
క్రీస్తు	అంబ్యర్స్	21	కలకత్తా	23
కెంబ్రిడ్జ్	లండను	21	కలకత్తా	23
అంబోటి	నెటూల్	26	కలకత్తా	26

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై నెల 11 వ తేది

ప్రదేశములు.	తేది 10 వేదికి ఉన్న వర్షపాతము	ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.	
		తేది 10 వేదికి ఉన్న తేలికపాటి వర్షపాతము	తేది 10 వేదికి ఉన్న తేలికపాటి వర్షపాతము	తేది 10 వేదికి ఉన్న తేలికపాటి వర్షపాతము	తేది 10 వేదికి ఉన్న తేలికపాటి వర్షపాతము
గోపాలపురము	29.403	78.0	82.2	0.48	25.23
వాల్తేరు	29.451	75.4	79.7	0.37	13.40
కాకినాడ	29.509	76.6	82.5	...	9.17
రంగురు	29.550	76.2	75.3	0.65	6.89
అంటూరు	...	78.0	75.0	0.90	6.21
సిల్లూరు	29.571	99.0	78.8	0.08	3.67
పల్నాడు	29.595	96.2	81.1	0.14	3.57
కడప	29.628	94.0	81.4	...	4.20
నాగపట్టణము	29.667	96.1	80.5	...	2.37
కొలంబ	29.78	85.7	79.7	...	30.53
తిరువనంతపురము	29.78	82.3	76.7	0.48	28.79
కర్నూలు	29.79	84.6	75.9	0.32	42.68
కర్నూలు	29.756	82.0	74.9	2.80	48.95
మంగుళూరు	29.734	84.5	75.2	0.03	57.79
బొంబాయి	29.597	81.8	78.6	0.99	18.98
హైదరాబాదు	29.5.5	74.0	71.0	1.06	12.97
అనంతపురము	...	81.0	76.9	...	3.47
బళ్లారి	29.504	80.5	77.1	...	2.11
కర్నూలు	29.590	83.4	78.2	...	4.08
కడప	29.617	84.0	79.5	...	7.43
తెంగుళూరు	29.655	78.0	69.0	...	10.80
కొడవకనాలు	22.685	54.5	53.4	0.38	18.62
ఉదకమండలము	22.888	55.8	53.2	0.04	14.83
కోయంబూర్	29.712	77.1	73.2	0.01	1.63
తెల్లూరు	29.612	84.5	81.6	...	6.50
నెలము	29.681	70.0	75.4	...	10.69
తిరుచనాపల్లి	29.681	82.8	80.2	...	2.74
శ్రీధరకొట	29.698	84.8	80.7	...	5.46
మధుర	29.702	83.6	78.3	...	4.77
విజయవాడ	0.91

దీర్ఘకల్పమునందు వాయుభారము మెల్లగావృద్ధియైచి. బంగాళా ఖాతముయొక్క ఉత్తరమునకు పాను మెల్లగా నొకచోట గూడుచున్నది. ఇంతవఱకు కూర్పుతీరమును దాటి నటు కనుపడదు. దీర్ఘకల్పమునందు బలమగు వర్ష వాయువులు

చీచుచున్నవి. డక్కనులోను, సర్కారులలోను, మధ్యమెష్ట పరిమాణము మామూలుకంటె హెచ్చుగా నున్నది. నిన్నటి రోజున నిచ్చట 108 డిగ్రీల వేడిమి యుండినది. పడమటి తీర మునదప్ప మిగిలిపోయిన మధ్యమెష్ట పరిమాణము అధికముగా నున్నది. చెన్న పురి తీరమున వాయువు మిక్కిలి ఆహోయి యున్నది. చెన్న పురిలోను, కర్నాటకము నందు కొన్నిచో ట్లను, మబ్బలు విడిపోయినవి. పడమటి తీరమునను, డక్కను లోను దట్టముగా పడియున్నవి. పడమటి తీరమున వర్షము తగ్గినది. దత్తనండులము లందును, సర్కారులలోను, బలము పడినవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానిక వార్తలు.

దక్షిణహిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజము:— ఆస్సా షిల్లడి 97 నెంబరు బ్రహ్మసమాజమందిరమున శ్రేష్ఠ సాయంకాలము 6 గంటలకు జె. వి. నారాయణగారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఉపాసన జరుపుదురు.

శ్రీశ్రీక్ ఎండివార సానైట్:— సుంకురామశెట్టి వీధి 5 వ నెంబరు గృహమున కే. వైకుంఠరావు వీధి గారు ఉపాసన జరిపి మెకముయొక్క ఏకాభివృద్ధియనున గుర్తు యు పవ్యసించెదరు.

మహాబోధి ఉపన్యాసము:— శ్రీపతి సాయంకాల ము 6-15 గంటలకు తిరువళ్ళీలోని కెల్లెట్టుహాలులో పి. చెంచయ్య ఎమ్.ఎ. ఎల్.ఎల్.బి., గారు 'కృత్రిమయ్యిని' గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మురళీగానసభ:— శ్రేష్ఠ సాయంకాలము 4 గంటలకు నారాయణ మెదలి వీధిలోని కలవి రామన్న శెట్టిగారి సత్తరము లో కనకేశంధు కన్యకచేరు కర్కంబదచరిత్ర కాలక్షేపము జేయబడును.

అంత్యజాత్యుద్ధరణసభ:— శ్రేష్ఠ ప్రార్థన 8 గంటలకు వ్యాసపాడిలోని సభివారి పాఠశాలయందు బ్రహ్మసంధ స్వామిలవారు 'మాలమాదిరెలు, వాడెవరు?' అను విషయమై ఉపన్యసించెదరు.

స్వామిసాధనసభ:— శ్రేష్ఠ సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళీలోని గంగకామండపమునందు ఆనంత రామ భాగవతారాచే హరిశ్చంద్రోపాఖ్యాన కాలక్షేపము జరుపబడును.

భగవత్కథాప్రసంగ సభ:— శ్రీపతి సాయంకాలము తొండమండలము హైమాన్యాలలో పండిత టి. లక్ష్మణా చార్యులుగారు గీతోపన్యాసము చేయుదురు. ఏడుగంటల నుండియు వారవలననే విరాటవాద కాలక్షేపము జరుపబడును.

వైకుంఠాధి:— జూలై 4 వ తేది వారంతమున మన శేశమునందు వైకుంఠోగముచే 474 మంది మృతినొందిరి. వీరిలో బర్మావారు 10 మందియు, పంజాబువారు 210 మందియు గలరు.

ధియసాసకల్ సానైట్:— క్రీమతి ఆగోరీకెంటువల్ గారు తిరిగి తిత్తేజాన సమాజాధిపులుగ నెన్నుకొనబడినది. ఈ మె: తమున 17,211 వోట్లువచ్చుటయే యీమె జనంబక త్వమునకు నిదర్శనముగ నున్నది.

హిందూసంఘ సంస్కరణసమాజము:— సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆంధ్రనగర్ హాలులో ఓ కం దస్వామి శ్రేష్ఠిగారు 'ఆంగ్లరాజ్యము' సంఘసంస్కరణము అను విషయమై ఒకవ్యాసము చదివెదరు. జులై 5 వ శనివార నాయుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహకసభ:— ఆ సభ నిలు లియోనియల్ డేవిడ్సుగారు ఫీల్డ్ సెక్రటరీగను, ఆనగలియ వాల్టరు ప్రాన్సిస్సుగారు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీ గాను ప్రెడెరిక్కు బ్యూనెక్ ఈవాన్సుగారు లాజిల్ మినిస్ట్రీ పల్, ఎజుకేషన్ సెక్రటరీగను నియమింపబడిరి.

శిండిరాచాదు అవధానము:— జూను 28 వ తేదిని నాగవీరేశ్వరకాశ్రిగారు జయప్రదముగా అవధానము చేసి

యందలేదనియు, విద్యార్థివియను విరుద్ధముగా సాహస మనియు, శిశుపాటి లక్ష్మీనారాయణగారు మాకు వ్రాయు చున్నారు.

గ్రంథస్వీకారము:— రాజపుహద్దుల వీరేశలింగము పంతులుగారిచే రచియింపబడిన జీవన్మరణము, సింహాద్రి అప్పలాచార్యులు గారిచే రచియింపబడిన గీతారంగ్రహము కొండెపర్తి, శిరశ్చంద్రాచార్యులుగారిచే రచియింపబడిన ఆత్మ సామ్రాజ్య సమర్పణము, కట్టమంచి రామలింగా శెట్టిగారిచే రచియింపబడిన కవిత్వతత్వ విచారము, మాకార్యస్థానము చేరినవి క్రమముగా విమర్శింపబడును.

హిందూస్థాన విద్యార్థి సమ్మేళనము.

భారతీయ విద్యార్థుల డేముము.

ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోని ఆమోవా విశ్వ విద్యాలయ పండితులగు సుఫీర్ బ్రహ్మ, ఎం.పి; పి. ఎచ్. డి. గారు జూలై 7 తేదిని అమృత బజారు పత్రికకు వ్రాయు చున్నారు:—

ఆమెరికా దేశమందలి విద్యాలయమున విశ్వ విద్యాలయము లందును ప్రస్తుతము సుమారు మూడువందల మంది భారతీయ విద్యార్థులుండగని తెల్పించి యున్నారు. ఆమె రికాదేశపు భారతీయ సంఘమును స్థాపించుట వీరుచేసిన యనేక ప్రధాన కార్యములలో నొకటైయున్నది. ఇది యొక జాతీయ సంఘము; దీనిసంతకమంది భారతీయ విద్యార్థులందు ప్రతిస్థాపనము లన్నిటియందును దీనికాఖిలుండియే యున్నవి. ప్రస్తుతము చికాగో నగరమందును, ఇల్లినాయి విస్కన్సెను, మిషిగను, ఆమోవా, కన్సాస్, వాషింగ్టన్, ఓరెగన్, కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయములందును ఉండు విద్యార్థులు ముఖ్యతములై యున్నవి.

భారతీ భూమియొక్క విద్యార్థిప్రయోజనముల నభివృద్ధి గావించుట యీసంఘము యొక్క ప్రధానోద్దేశ్యము. ఆంధ్ర పరులును, ఉద్యమమునకు విద్యార్థులకు ఆమెరికా దేశమందలి విద్యార్థివిషయక సందర్భములను తెలుపుచుందురు. ప్రయత్న మున్నలై యిండ్లలో గూర్చుండువారిని విద్యకొరకై విదేశము లకు బోవునట్లు ప్రోత్సహించుచుందురు. ఈ సంఘమునకు సంబంధించిన యిద్దోగులు నూతనముగ వచ్చు విద్యార్థుల నా శ్రేష్ఠుల యొద్ద నెదుర్కొని తీసికొనవచ్చు యౌనును కళా శాలను గురించి వాటికి నలహా నిర్దురు. భారతీయులను ఆమె రికనులకు నుండు నిర్వోధ్య స్నేహభావము నభివృద్ధి చేయుటకు వీరు చాలవరకు బనిచేయుచున్నారు. వీరు చేయుపనులలో నది చాల ప్రధానమైనది.

దీనినిగాని యూరక గాలికి విడచిపెట్టెనిమిదులై వాల్తే, దేశహితకార్యము నోనర్చు నిమిత్తము వీరు ప్రత్యేక ముగ శిక్షాపట్టను జేసియున్నారు ఈ యుద్దేశమును గొంత వరకు నిర్వహించుటకై 'హిందూస్థాన విద్యార్థి' యను పేర వీరిక విద్యార్థివిషయక పత్రిక ను ప్రచురించుచున్నా రు. ఈ సంఘమునందనేల గౌరవ సభ్యులుగ జేరియున్నా రు; వీరిలో నామెరికాదేశమందలి సుప్రసిద్ధులగు విశ్వవిద్యాలయ భాగ్యులును పండితులును గ్రంథకర్తలును పత్రికా సంపాదకులును, ఇండియాదేశపు నవాబులును మహారాజులును రాజులును ఆసక్తులు కలరు.

తిమ కార్యకర్తమును విస్తరింపజేసి, సంఘము కంత్రిత య సంఘమున నొకప్పుడెవని యింగ్లీషు భాష సంఘము వారిక దృఢమును నభిమానకలము. నానాదేశము లందును భారతీయ సంఘముల నొకప్పుడీగ శిక్షనకొననియు, దీని స్వప్రపంచ భారతీయ విద్యార్థిసమ్మేళనము' అంటేయింప వలెననియు వీరిక యేర్పాటు నుపక్రమించి యున్నారు. ఈసమ్మేళనమున కవధానభూమిని జైయుండు శాఖాసంఘ ముల కన్నిటికిని భారతీయ విద్యార్థుల సేవ సభివృద్ధి చేయుటయే ప్రధానోద్దేశ్యము. సంయుక్త రాష్ట్రములందు ప్రస్తుతముండ నానాకాఖిలును ఒకటికొకటి యుపకరించుచు ఇండియాను విద్యార్థుల డేముమును గాపాడు చుండును. ఇట్లే ప్రపంచము లోని దేశపురు దేశములందుండు శాఖలును సునిచేయు చుండును.

ఈ సమ్మేళనము యొక్క ముఖ్య క్యవహామంతులు నొక ప్రధానకార్యాలయము నలన నిర్వహింపబడుచుండును. ఈకార్యాలయ ముండుస్థానము సభ్యుల యభివృద్ధియను చొప్పున ప్రతిసంవత్సరము నిర్ణీతముగుండును: ఆఫ్రికాను, ఇండియాను సంవత్సరము ఇంగ్లండునందును, మరెయొక సంవత్సరము ఫ్రాన్సునందును, ఇంకొకప్పుడు ఆమెరికాలోను, మిక్కిలి

జపానునందును, అట్లే ఇండియాలోను నుండవచ్చును. సంఘముయొక్క యంత్రాంగమున కన్యకావర్ణమును నొక యగ్రాసనాధిపతి నుండి కన్యకావర్ణమును నొక రము కన్యకావర్ణమును ప్రధాన కార్యాలయమున జరుగుచుండును. ఎచ్చటెచ్చట సమాచారమును దీని కలసి తెలియనగును.

ఆయా ప్రదేశములందు స్థానికములై యుండు సంఘముల సమ్మేళనములలో దీనిని నిర్ణయించి మాత్రమున వానిని కిది వరదానమున నెర్పాటించుట దైవమానుష్యముల గలుగవని స్పష్టముగ నెరుగవలయును. ప్రతిసంఘమునకును గల స్వాతంత్ర్యమును కార్యనిర్వహణ క్రమము నెప్పటికలెనే యుండును; సమ్మేళనమున జేరుటవలన దానితో సహకరించునట్టి యొక్క యవయవముగ మాత్ర మేర్పడెను. దీనికి నొకయుదాహరణము భారతభూమికి మిత్రమునగు కమలాదేవి గారిచే స్థాపించబడిన శ్రీ సంఘము. ఈహిందూస్థాన సంఘమునందు సభ్యత్వమునకు నై కొంతకాలము క్రిందట దరఖాస్తునంపుకొని యుండెను. న్యాయాదుల నగల ముందుండు భారతీయులందరి లాభముకొరకును ఈ యవసంఘ మేర్పరప బడియున్నది; దీనియందు పనిచేయుచుండు సభ్యులందరును ఆమెరికను శ్రీలు. ఈక్రొత్త సంఘమునకును చాల కాలమునండి న్యాయాదుల గలమందున్న హిందూస్థాన సంఘమునకును ఏవిధమునైన పోటీయుండదు. ఈ రెంటిలోను, దేని నిర్మాణము దానిదే; దేనిపట్టులు దానిదే; దేనిపని దానికి ప్రత్యేకముగనే యున్నది; నీలగుసంతకము గలదనగానికి సహాయ మొనర్పవలయునని ప్రతిసంఘమును యత్నించుచుండును. అట్లు చేరుట వలన దనకు పూర్వముకంటె మత్తముగునీతి యేర్పడు ననుటయు, నిర్వహించువార్యము లింకను విస్తరించు ననుటయును, జాతీయసంఘములో నీ యవసంఘము చేరుటయందు ముఖ్య దేశ్యము లై యున్నవి.

ఆమెరికా హిందూస్థాన సంఘమునకు ప్రస్తుతము జాతీయ పూర్వజనుగనుండు నవకాశముగని, ప్రసిద్ధియును సువాప్యమునగు మీ ప్రతికామాలమున, భారతీయ విద్యార్థి సంఘములన్నియు మాతో సహకరింపవలెననియు అనువలన భారతీయ విద్యార్థి సంరక్షణమునకు గాను మిగుల నైర్దయ నల్పంబు సమర్థమునగు నొకసాధనము నేర్పరుపవలెననియు నొరుదు, వాని హృదయపూర్వకముగ నాహ్వానించుచున్నాను. జాతీయ సంఘములను, అంతర్జాతీయ సంఘములను స్థాపించికార్య నిర్వహణము చేయుట మనకు జీవకాదని ఒకొక్కప్పుడ న్యాయముగ మనలను నిందించుచున్నారు. ఇది యెంత యసత్యమో మన మిప్పుడు చూపగలము. నిర్మాణము కాలమైన యూహలు కలవారును వెనుకబడి యుండక ముందు అంగవేయ స్వభావముకలవారును మాకు సహాయ మిచ్చువారు నగుయవకు లిప్పుడు నిజముగ గావలసి యున్నారు. సర్వప్రపంచ హిందూస్థాన విద్యార్థి సమ్మేళన మిప్పుడు మన కవసరము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

హోనుపేట పౌరుల స్వాగతము.
హోనుపేట జూలై 9:— ఈప్రాధున 7 గంటలకు పునః కలించిన చెన్నపురి గవర్నరుగారు బళ్లారినుండి ప్రత్యేకపు యిలు బండిలో హోనుపేటకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. వీరివెంట కలెక్టరు హెన్రీ కార్మి ప్రయివేటు సెక్రటరీ కాటరల్ క్వెజెక్ కహూనర్కూ, ఆర్. ఎమ్. పకెట్. మహమ్మదు జేగుగారు నుండిరి. గవర్నరు మెంటు రయిలువే పోలీసు సూపరింటెండెంటు మెయిక్ గారు, రయిలువే డిప్యూటీ ట్రాఫిక్ మాన్యువలెంటెంటు కార్మి గారుకూడ, రయిలులో ప్రయాణము చేసిరి. రయిలుబండి 9 గంటలకు హోనుపేట చేరినది శ్రీవాని సత్కరించుటకై నేమను దగ్గర పురప్రముఖులందఱు సమాజేశ్వరి. నేమను దగ్గర రయిలు నిలుచుటతోడనే సభకలెక్టరు కేసీగారును పోలీసు సూపరింటెండెంటు పకెట్ గారును, నెమరుగుబోయి యాతికర్మ ముగిసికొనికొని శ్రీవారు నిష్క్రమణమున గారుచుండుట తోడనే మునిసిపల్ కమిషనరు వైరుమక్ రీలీ గారు మునిసిపాలిటీ పత్రమునందొక అభివృద్ధి పత్రమును సమర్పించిరి. ఇందలి ముఖ్యతము లెచ్చట వివరింపబడుచున్నవి.
హోనుపేటలో సభయందు మంచి స్థితిపరులకు ప్రజా ప్రతినిధులు సభ్యులుగనున్నారు. గవర్నరు మెంటువారు దయ యుండి ప్రసాదము, మెంబర్లును నెచ్చుకొను సభకార మొనగుటకు వేడుచున్నారు. మాపట్టణమునకు నేగు, కలరా, ముచ్చగు వ్యాధులు ప్రతిసంవత్సరము కడించుటచే ముంచినట్టి వసతి క్లిగినట్లు చాలముగలముగావచ్చును. నీరు వైలుబడుతుండ నా

ధునిక పద్ధతుల ననుసరించి కొన్ని మంచినీళ్ల బావులు త్రవ్వించుట వలన నీలోపము కొంతకలుగింతును. కాని, తుంగభద్రా నదియు, దానికాలవలును మిక్కిలి దగ్గరగా నుండుటచే నీటిని శుభ్రముచేసి పట్టణములోనికి దేవచ్చును. ఇందువలన ప్రజల యారోగ్యమున, పట్టణ పాఠశాల పద్ధతియును ఇదివఱకు గవర్నరు మెంటు వారిచ్చిన ద్రవ్యమును ఇరుకుగలములను బాగుపఱచుటకై వినియోగింపబడినది. నేగును నీలుపవలయునన్న యీ పరియింకను విరివిగా జరుగవలసి యున్నది. కాని, యీ పనులు వెరవేర్చుటకై మాక్రొత్త మునిసిపాలిటీకి వచ్చు స్వల్పదాయము చాలదు. కావున దొరతనము వారి పనులకై అధికముగా సహాయముచేసి యీ పట్టణమును బాగు చేసు వేడుచున్నాము. ఇటీవల గవర్నరు మెంటు వారు విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తమై ద్రవ్యమును విశేషముగా సహాయముచేయ నారంభించి వారు. ఈ సందర్భమున విద్యాభివృద్ధి విషయమున మా పట్టణమునకు గల లోపములను ముఖ్యముగా యోచింప వలయును. ప్రస్తుతము మాచే నిర్వహించ బడుచున్న లోయరు సెకండరీ పాఠశాలయొక్క నిర్వహణ భారమును దొరతనమువారు పూనినచో, నిదియింకను వృద్ధిపొందగలను. ఈ భారము మునిసిపాలిటీ వారికి లగినచో ప్రారంభ విద్యాభివృద్ధికై యుక్తవృత్త పుచ్చుకొనుటకు వీలగును.

గవర్నరుగారి జవాబు.

మీమట్ల గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—
మహామహారా! మీపట్టణమును దర్శించ గలిగినందునకై మిక్కిలి సంతసించు చున్నాను. కాని, మొదటి యేర్పాటు ప్రకారము నేనురాక మీకుగొంత యిబ్బందిని గలుగజేసి నందునకై చింతిలు చున్నాను. అయినప్పటికిని నేను మీపురమునకు వచ్చునది మీపురములోని ఉద్యోగస్థులను ప్రజా ప్రముఖులను జూచి, మీయొక్క కష్టములు తెలిసికొనుటకే ననుక, నేనొకంబు యాలస్యముగ వచ్చినను, దీనికేమియు భంగము కలుగలేదని నమ్ముచున్నాను.

మీ మునిసిపల్ వైరుమనున, కవునిలగ్నను ఎచ్చుకొను సభికారమిచ్చు విషయమై ముంగ జెప్పియున్నారు. మీ వ్యవహారములను మీరు స్వయముగా నిర్వహించ గోరి యిట్టి యధికార మభిలషించుట యంతయు ప్రశంసనీయము. కాని, మీయూరిని మునిసిపాలిటీగా మార్చి యొక సంవత్సరము మాత్రమే యైనది కావున, దొరతనము వారింక గొంత కాల మీ వ్యవహార మెట్లు నిర్వహించ బడునదియు చూచుటకై వేచియుండుట సమంజసుని మీకు దోచక మానదు. ఇట్లు కొంతగడవు కాలమునందు మీ పట్టణ వ్యవహారములను సమర్థతో నిర్వహించిట్లు దొరతనమువారికి గనుపడెనేని, మీరు కొర అధికారములే ఇయ్యగూడదో తెలియకున్నది

తరువాత, నీటి యిబ్బంది విషయమై ముచ్చటించుచు తుంగభద్రాది మిక్కిలి దాపున నున్నదనియు, నిందువలన నీటిగొట్టములు వెట్టుట సులభమనియు, చెప్పియున్నారు. కాని, ప్రస్తుతము క్యానిటరీ ఇంజనీయరుగారు విచారించవలసిన వ్యవహారము లెన్నియో గలుగయున్నవి. శీఘ్రముననే వీరికి సహాయముగా కొందఱు ఉద్యోగస్థుల నియమించుటవలన నీ వ్యవహారములు పరిష్కారము కాగలవు. అప్పుడు మీ విషయముకూడ విచారణ చేయవలసిన విషయములలో చేర్చుటకు కోరెదము. ఆయన విచారించి న్యాయ సంఘము దొరతనము వారిచే శ్రద్ధగా విమర్శింపబడనని మీకు వాగ్దానము చేయగలను. ఈలోగా మంచినీళ్ల బావులను త్రవ్వించు విషయమై మీకే మైన ద్రవ్య సహాయము కావలసియుండల నా సంగతిని దొరతనమువారు విచారించి తగు సహాయము చేయుదురు. ఇరుకు స్థలములను బాగుచేయు విషయముకూడ గవర్నరును దొరతనమువారు చేయున్నారు. ఇందు విషయమై మీరొక యేర్పాటు జేసికట్లు తెలియజేయవచ్చును. ఈ పరియొక్క వివరమును, దానికి గావలసిన ఖర్చులను, క్యానిటరీ కమిషనరుగారికి తెలియజేసి వారి సమ్యక్తమును బడసినచో దొరతనమువారు మీ యేర్పాటులను సావధానముగా మోచించెదరనినమ్ముచు. 1909 సంవత్సరము నుండియు, దొరతనము వారిట్టి సమర్థత చాల ద్రవ్యమును వినియోగించుచున్నారు. మీరు తలపెట్టిన కార్యము ప్రకారమైన కష్టమైనదని తేలిన, చేతిలోని దబ్బమున బట్టి మీకు సహాయము చేయబడును.

ఇంకొక సంగతి యేమినిగా మీ లోయరు సెకండరీ పాఠశాలయొక్క పోషణభారమును దొరతనము వహింపవలసినదిగా కోరియున్నారు. ఈ పాఠశాల ఉండవలయునా, లేదా యను సంగతి మొట్టమొదట 1909 సం॥లో విచారణకు వచ్చెను. సెకండరీ పాఠశాలలు వారి ఖర్చుల నవియే ధరింప వలయుననియు, పట్టికలోని వానిని తీసివేయుటయో లేదా కొనుట లెగించుటయో యుక్తమనియు, దొరతనముగూరార్యమును మహార మహారాజులకుగా నేలుచు

వారపుడు తెలియజేసిరి. హరపహల్లి పాఠశాలను దీసివేయవలయునా, లేక హోనుపేట పాఠశాలను దీసివేయవలయునా అను ప్రశ్న జిల్లాబోర్డు వారి నెదుర్కొని, హర్పహల్లికి రయిలు లేనందున ఆపాఠశాల పోషణకే పూనుకొనిరి. అయినను, హోనుపేట మునిసిపాలిటీగా మాటునున్నందున విద్యాభివృద్ధి కేంద్రము పాఠశాలలు కలుగ వచ్చునను నూహతో దొరతనమువారి పాఠశాలను దీసివేయు విషయమై అప్పటిలో మిన్నకుండిరి. ఇప్పుడట్టి మునిసిపాలిటీ యేర్పాటుయినది. గనుక యందలి పిల్లల విద్యాభివృద్ధికై కావలసిన యేర్పాటులు చేసి కొనుబాధ్యత పొగులమీదనే యున్నది. ఇతర మునిసిపాలిటీలన్ని కంటెను నిచ్చట విద్యాభివృద్ధికై వెచ్చింపబడు ద్రవ్యము తక్కువగ నున్నదని తెలియజేయవచ్చును. విద్యాభివృద్ధికై వెచ్చింపగలిగినంత వెచ్చింపుడు. అప్పటికిని ద్రవ్యము చాలని యేడల, దొరతనమువారిని సహాయ మడిగినచో సావధానముగా మోచించుతురు.

ఇతరులకు దర్శనము.

ప్రాతఃకాల ఫలహారమైన పిమ్మటవారు ఆనెగిందిరాజారావు బహద్దరు సి. హనుమంతగౌడు, చి. గోపాలాచార్యులు, రావుసాహెబు జె. నీనంట్ల గారులకు దర్శనమొసగి ముచ్చటించిరి.

మునిసిపల్ వైద్యశాల.

సాయంకాలము యూరిలోని ప్రతిష్ఠాపనములను దర్శించిరి. అందుముందుగ మునిసిపల్ వైద్యశాలను జూచిరి. ఇచ్చట శ్రీవారికి హెచ్. టి. కీలీగారు స్వాగతమొసగి ఆసాలికరీ యగు ప్రేజుగారిని తెలియజేసిరి. ఈవైద్యశాల మొట్టమొదట 1867 అక్టోబరులో స్థాపించబడినది ఇప్పటిభవనము లోకల్ ఫస్టు వారి ద్రవ్యమువలనను, ప్రజల చందాల వలనను, 1872 సం॥లోగట్టిరి. కాని, కర్లసంకమగునను భయముచే 1880 సం॥ము వరకునీవైద్యశాలయందు మంటలు పుచ్చుకొనవారే స్వల్పము గనుండిరి. కాని అట్టిస్థితిలో స్థాపించువారు ఆసాలికరీగా వచ్చి వారి మంచితనము వలనను, ప్రజాభిమానము వలనను ఇంగ్లీషు మందులను వాడుకలోనికి తెచ్చిరి. 1913 సం॥ నుండియు మునిసిపల్ వారి పాలనక్రిందకు వచ్చినది. ప్రస్తుతిమీ వైద్యశాలలో ఎనిమిదియందరి కోగులుండుటకు మాత్రముకలదు.

పాఠశాలలను దర్శించుట

వైద్యశాలను జూచినపిమ్మట శ్రీవారు మునిసిపల్ కెకండరీ పాఠశాలను, బాలికాపాఠశాలను దర్శించి ఈ కెకండరీ పాఠశాల 1865 లో స్థాపించబడినట్లు కనుపడుచున్నది ఇచ్చట వడంగముకూడ చెప్పచుండిగాని నష్టము వచ్చుటచే దీనినిమానిరి. ఈప్రస్తుతము 113 మంది బాలురు విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నారు.

బాలికాపాఠశాల 25 సంవత్సరముల నుండికలద ఇచ్చట మొత్తమున 99 మంది బాలికలు విద్యాభ్యాస మొనర్చుచున్నారు. ఈయూరిలో నేను తరుచువచ్చుటచే పాఠశాల తరుచుమూసి వేరుబడవలసి వచ్చుచున్నది.

10 వ తేదీ ప్రాధున గవర్నరుగారును, వారి పరివారమును హంపికిబోయి యచ్చటి విసేదముల నెల్ల దర్శించి సాయంకాలము తిరిగిచ్చిరి. 11 వ తేదీ ప్రాధునకూడ హంపి చూచెదరు. మధ్యాహ్నము రామద్వర్గమును జూచి రాత్రి 11 గంటలకు ప్రత్యేకపు బండిలో బెంగులూరుకు బయలుదేరుదురు దారిలో ఆదివారమునాడు వెనుకొండలో కొంతనే పు నిలచెదరు.

స ర స్వ త్తి.

పూర్వసంచితాను బంధము.

“మత్తైవనమూలా! సోదరీ తిలకములారా! మన మార్గజాతివాము. ఆర్యకాంతలకు ధర్మ సంరక్షణమే పరమ సత్యము. ఆర్యశ్రీలకు మానము ప్రాణసమానము. శాంతము భూషణము. తిలము శ్రమము. బౌద్ధాగ్య మైశ్వర్యము. సత్య శాంతము అస్తమిత్రములు. దయా ధర్మములు తేమ లాభములు. భారతనారీరత్నములు ధర్మచేయు ప్రతి ధర్మా చరణమునందును సర్వకాల సర్వాత్యంతయందును సహకారిణులు కావలయును. అందువలననే వారు సహధర్మిణులని పించుకొందరు. ఆర్యధర్మమునందు భార్య భర్త కర్థాంగి అర్థాంగి తనపురుషునికి బురుషాస్థిధి వృద్ధులకై యెల్లప్పుడు దోడుపడుచు సంతతిహితాపాదిని యై ప్రసక్తి వలయునా పిండువుల, యుద్ధేశమునందు ధర్మపత్ని యె గృహిణి, గృహిణి

గార్హస్థ్య ధర్మములు నాశనమయ్యెను గాన్ధర్వ లి ధర్మములన్నియు నిందు నశించుట కవకాశములేదు. అతిథుల నభ్యాసముల నిర్వహణయును, బంధుమిత్రుల నాదరింపవలయును సంతానవర్ధన సత్కారములు శిశువేషణ శాస్త్రము నెఱుంగ వలయును. ఆరోగ్యశాస్త్రము, గణితశాస్త్రము, గృహవైద్యము మున్నగునవి తేలియక సంసారచక్రమును నడుప శక్త్యుగాదు గృహనిర్వాహకత్వము రాజ్యనిర్వాహకత్వము వంటిది వేయె? హిందవనాశిమణి సతియై పతిని రంజింప వలయును మాతయై సంతానమును బంపవలయును. చెలియై హితమును బోధింపవలయును. గృహిణియై గృహసంధర్మముల నిర్వహింప వలయును. ఇట్టి శక్తులెల్ల నొక్కవ్యక్తికి గలుగుట కెట్టి బుద్ధి వికాసముండవలయును అట్టి బుద్ధి వికాస ముదయించుట కెట్టి విద్య కావలయును? (విద్యయనుటతోడనే సభ్యోగ్యులకల్యాణము) విద్యయనిన మీలో బలువురి కిట్లము లేకుండ వచ్చును. (లేదు లేదు అని మరల ధ్వని) విద్యయనగా నాంగ్లేయ విద్యయే కాద (విదండ విదండ అని కేకలు) విద్యయనగా నుద్యోగ ముత్రోపయోగముగ విద్యకాదు. విద్యయనగా నుదరపోషణ మునకు యుక్తమగు విద్యకాదు. బుద్ధి వికాసమును బాడమించు విద్య విద్య మావత్వము నలవడుచువిద్య విద్య. ఆత్మగౌరము నభివృద్ధిచేచు విద్య విద్య. ఆత్మజ్ఞానము నొదవించు విద్య విద్య ఈశ్వర తత్వమును బోధించు విద్య విద్య. తేలిత పరమాత్మమును గ్రహింపజేసి జన్మ సాఫల్యము గావించు విద్య విద్య అక్షర జ్ఞానము లేకయే యిట్టిజ్ఞానానుభవము కలవారు పలుమంది విలోనండువచ్చును. అక్షరసహాయమున్న నదిమరింత ప్రకాశించును జ్ఞానముదీపకళికవంటిది. విద్య దానిని ప్రకాశింపజేయు కాచప్రాతమువంటిది. కాచసాహాయ్యములేని దీపమువలె విద్యా సహాయము లేని జ్ఞానము పరిపూర్ణజ్ఞానమానము కానేరదు. జ్ఞానరత్నమును ప్రకాశింపజేయుటకు విద్యనికపోవలము వంటిది జ్ఞానదర్పణమును బ్రతిఫలించు జేయుటకు విద్యకళియి వంటిది బంగారుపల్లె మైనను గోడచేరుపులేక నిలువలేదులు బుద్ధియంత చక్కినిదైనను సాధనభూతములేక కోట్లలైనదు.

విద్యావతులు పూర్వము హిందూదేశము నలంకరించి యుండిరి యని కొందఱుకు సందేహము కలుగవచ్చును. ఋగ్వేదమునందలి ఋక్కులు కొన్ని స్త్రీలచేతములనిన మీకాశ్చర్యము కలుగక పోదు. యజుర్వేదములలో వానించిన బ్రహ్మవాదినలు మహాస్త్రీబాలియందున్నారని విన్న మీయుల్లముల కల్లవింపక మానవు. సమస్త విద్యాధిదేవతయగు సరస్వతియే మనబాలి సత్కీలకమనిన మీ యంకిరంగములు సంతోష రసరంగరంగములు కాక పోవు. కపిలుడు జ్ఞానవర్ధియైన దేవహూతి గర్భమున నుద్భవించుటచేతనే కదా వైశదధియందే పరమాధి తత్వముడై మహర్షియయ్యెను. నారదోపదేశము నందిన లీలావతీదేవి యుదరమున నుదయించుటచేతనేగదా ప్రహ్లాదుడు పరమభక్తుడయ్యెను. సుమరకశారహస్యవేదిని యగు సుభద్రకడుపున బాడముటచేగదా యభిమన్యకమారుడు మహావీరుడయ్యెను. మనదేశమును మరల గపిలమహర్షులు ప్రస్తాదధర్మము సాధద్రక్షురాలు నలంకరింపవలయును ఎంతటి పుత్రోత్తములు జన్మింప వలయున్న నంతటి యుత్తమ మాలిలు కావలయును. మనసంఘమున నల్లమ మాతృభావము ఊణించుటచేతనే యుత్తమ పుత్రతత్వము ఊణించినది ఇట్టి హీనదశకల్ల విద్యావిహీనతయే మూలహేతువు విద్యాభావములననే వివేకము నశించినది. సాంఘిక భావము సుని హించిది. సోశిల్యము నన్నగల్గినది. సదాచారములు సర్వప్రదాయములు సర్వరక్షయము లైనవి. పత్నిధర్మము గడుట గలసిది సాపథితి పటాపంచలైనది. దైవభక్తితగ్గి హాయినిది ధర్మము హాస్యమైనది. శాంతము కాంతించినది.

ఇట్టి కోరియమైన సిద్ధినుండి దేశము నుద్ధరింపవలయు నన్న సనాతన ధర్మమును బాలింపవలయును. సనాతన ధర్మ పాలనమున్న గ్రయాపూజ్యములగు సభలుచేయుటకాదు. సమాజములు స్థాపించుటకాదు. సంస్కారశూరుల దూషించుట కాదు ఇదియు నొక సంస్కారమే. సంస్కారులందఱును దేశభిమాన మాననియులే. అందఱును దేశక్షేమాభిలాషులే. ఆర్యజాతీయ సాంప్రదాయానుసారములైన సనాతన పద్ధతుల ననుసరించి స్త్రీలను సంపూర్ణవిద్యాభ్యాసములను జేయవలయును. ఆర్యమత దర్శముల ననుసార పూర్వకముగ వ్యాపింపజేయవలయును ఆర్యుల మతశ్రద్ధానికల కళింప ప్రకాశము దేవలయును ఇట్టి సంకల్పముతోడనే మా సనాతనధర్మ సంరక్షణ సభవారు వికాశపురమున బూర్వోక్తవిధమున మహిళాధర్మ విద్యాలయమును పేరున నొక విద్యాశాలను బ్రతిష్ఠించి, విద్యా

భిమానియగు మహిళా మణులకు గౌరవ పురస్కరముగా విద్య నేర్పవచ్చును మా విద్యాలయమున స్త్రీలే యపారధ్యయ పరివి నలంకరించి యుండుటచే నచ్చట విద్యాభ్యాసముచేయు నాశీ మణుల మా నమ. ర్యా దాది విషయములును సద్వర్తనాది విషయములును ననుమానాస్పదములగుట కవకాశము గలుగ జాలదు. ఆర్యధర్మాభిలాషియులగు మాతృమణులారా! సోదరీ రత్నములారా! మీ చెల్లరును మరల జాత్యేష్టత్యము నొందదలంతులేని, మీసంఘము ప్రవర్ధమానము నొంద వాంఛింతులేని, మీదేశము సంపూర్ణభివృద్ధియము నొంద నభిలషింతులేని, మీజీవితము సునామమైన విద్య నేర్పింపుడు. మీ బాలికల నెలరను మా కల్యాణాలకు బంపి మారేయ సుద్యమమునకు దోడ్పడి మా కుత్సాహము గలుగజేయుడు. సర్వేశ్వరుడు మీకు సత్సంకల్పముల నుదయింపజేయును గాక యని ప్రార్థించుచు విరమించుటకు మీ యనుజ్ఞను వేడుచున్నదానను."

ఆశ్చర్య జనకమైన యిట్టి యపన్యాసము శ్రవణానందముగా నాకర్షించిన మహిళామణుల చేతులు కల్ల నూతన వైతన్య మేర్పడెను. ఎలవారును నామె యప్రతిమ ప్రతిభ నభినందించిరి. మంగళాశాసనములతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

నవనాగరికము.

అవనిగడ్డనుండి పి. వేంకటరామశర్మగారి ట్టు వ్రాయుచున్నారు:—

నేను కాలేజిలో చదువుకాలమునుంచి కీర్తిశేషులగు శ్రీ రామకృష్ణానంద స్వాములవారి దివ్యోపన్యాసములందలి యుత్పత్తిమును గ్రాలి యుత్పత్తివాదీయని దర్శించుటకుగాను అమెరికా మున్నగు దూరదేశములనుండి వచ్చుచుండిన సిస్టరు దేవమాత యను ఆ పరనామమును వహించిన క్లెమ్మెన్స్ ఎమ్. ఏ., గారు, డాక్టరు హోల్క్ ఎమ్. డి. గారు, కీర్తిశేషురాలుగ సిస్టర్ నివేదితయినబడు మార్కెట్ నోటిలోదొరసాని మున్నగు పాశ్చాత్యులేమి, శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసగారి శిష్యబృందములోని వారును పాశ్చాత్యుఖండములందనేకవత్సరములుగ వేదాంతోపన్యాసముల గావించి, మన ప్రాచీన హిందూమతమున కెంతయో ప్రచారము గల్గించుచుండు పూజనియులగు శ్రీ ఆశోదానంద స్వాములవారు, శ్రీ నిర్మలానంద స్వాములవారు, శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వాములవారు మున్నగు మహానియుల పాదారవిందములందు కూర్చుండి యనేక దివ్యవత్సరములు వారితో మన యాచార వ్యవహారములు, మతవిషయములు, ఇతరుల మత విషయములు మున్నగువానిని గురించి ముచ్చటించి చర్చించి నిస్సంశయముగ వారితో బోధింపబడిన కొన్ని ముఖ్యవిషయములను ప్రస్తావించుచున్నాడను.

హిందువులు గొప్ప వేదాంతులు, ఆస్తికులు. వీరి కర్మ లన్నియు శరీరా రోగ్యమునకును, ఆత్మసుఖమునకును కారణములయినవి. (ప్రతిభమునునుంచి మతవిషయముల నెరుంగుచు లేదనుగుణముగు ప్రవర్తన కలిగియున్నందున వీరి కీర్త్యురాలు గ్రహముచేతకరున్నను సకలైహిక సుఖములు కలుగుచుండెను. బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రాప్తికలుగగానే తదితర శాస్త్రజ్ఞానములు కరతలా మలకములైయుండెను. "జానంతే హంసవిజ్ఞాన మిదం వక్ష్యామ్యేవేతత్, యద్ధా తో నేహభూయోస్యత్ జ్ఞాతవ్యమవేక్ష్యతే"యనుగీతావాక్యముననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము కలిగినేని యితరవిషయక జ్ఞానము సప్రయత్నముగనే చెందనగును గదా. కనుకనే వ్యాసుడు, పాణిని, భరతుడుమున్నగు వారెచటనే నిష్టనప్రదేశమున తపస్సు కావించుచున్నను వేదశాస్త్ర పురాణములను రచించినను, తిరుగు స్వామిభవమున లేతమాత్రములేనట్టి నాట్య శాస్త్రాదులను చక్కగ రచించగల్గిరి. కనుక బ్రహ్మజ్ఞాన సంపాదనమే ముఖ్యముగ కలిగి తదనుగుణముగ దివ్యమైన యాచార వ్యవహారములగలిగి మనపూర్వీకులు ప్రస్తుతకాలమున మహామేధావులనియెందుకొనెడి బాలివారడవులలో నాకలములను తిని మృగప్రాయములై యున్న కాలముననే గొప్ప నాగరికత నందియుండిరి. ప్రతి కీర్తునికీ ప్రాచీన ఫలమున్నట్లే ప్రతిజాతి వారికిని, సంఘమునకు నాచారబద్ధ ఫల మనుభవకమే. సకల నిధులకు పుట్టి నిలయి మహాలక్ష్మి యొక్క సంపూర్ణ కటాక్షమునకు పాత్రమై యెప్పుచుండిన యీ భరతవంశము సర్వస్వమును పోగొట్టుకొనినది కాక స్వామి వివేకానంద నాక్రచ్చిన్లు అమూల్య పితృత్వ తమగు మనవేదాంత విషయములను పరామర్శింపక కేవలైహిక సుఖమును మాత్రము కల్పించెడి పాశ్చాత్యుల ఆచారవ్యవహారముల నలంఛింప నుత్సాహముగలుగుటజూడ నెంతో విచారకరముగ,

నున్నది మనోజయములేని పామరులు బాలురు, శాస్త్రము, పుణ్యమున్నగ వారి కట్టకట్టులకు లోబడి వారివారి బాలి మతశ్రమముల కనుగుణముగ కర్మల ననుసరింప వలయునని శ్రీరామ కృష్ణపరమహంసగారు బోధించిరి. ఇప్పటి నవనాగరికులన్ననో తమబుద్ధిని సమాజముగ కలిగి యే కట్టుదిట్టములకు లోబడక యీ కర్మలన్నియు నవనసగముని యాక్షేపించి స్వేచ్ఛగల బ్రకర్తించుటను మనము చూచుచునేయున్నారము. వివేకానంద స్వాముల వారన్నట్లు ఏమాక్షేయో, స్వేచ్ఛగో టిండాలో చెప్పెడి మాటయేంత నిస్సార్థమైనను వెంటనే యామోదింపుచున్నార. వారి మాటల యందున్న లేకున్నను మ్రొంగి వేయుచున్నారట. బుద్ధుడు, కపిలుడు, శంకరులు చెప్పిన వెంటప్రమాణముగ మున్ను వానిని ఓచ్చికాలని యాక్షేపించి తోసివేయుచున్నారట. ఇదేమికాల వైవర్యమా! కొన్ని యింగ్లీషు ముక్కుల నలనఁచు కొన్నంతనే ప్రాచీన గ్రంథములను, ఆచార వ్యవహారములను ధిక్కరించుటకు వెచ్చియ భుజ్జారు. శీతలదేశమందలి పాశ్చాత్యులకు తగిన యుడుపులు, ఆచారములు నేర్పడినవి. ఉష్ణదేశమందలి మనకవి గ్రాహ్యములు కావు. ఈ విషయమును గురించి వివరముగ ముచ్చటించుట కిది తరుణము కాదు. మనపురుషుల ద్రెస్సులో నెన్నియో వికారము లేర్పడినట్లే స్త్రీలకూడ నట్టి వికల్పించుకొనుచున్నారు.

సంవత్సరమున కొకతూరి పురపులకలె తామేసకల కామ్యములను నిర్వహించి యొకచోట సభచేరి పురాతన ఆచారముల నవలంబింప నవసరములేదు. పాశ్చాత్యుల ఆచారములెంతో ఉత్కృష్టము లయినవి. కనుక మనము వానినే యవలంబింపవలయును. వారి వలె మనము కాళ్లకు బూట్లులు వేసి కొనవలయును. గొడుగులను పట్టుకొనవలయును. అని చెప్పుచున్నారు. విద్య యత్యావశ్యకమే! కాని విద్యయనగా ఆంగ్లేయవిద్యయేనా! పూర్వ కాలమున గార్గి మైత్రేయి, సీత, మెల్ల, రంగింద వెంకమాంబ మున్నగువారెవరి నింకయు ననేకులు మీలో బయలుదేరునంతటి భాగ్యము మన భరతఖండమునకు కలుగునా? ఏ దివి ఎ. ఏ, యో ప్యాసయి, పాశ్చాత్య దొరసానులవలె స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరులును, డాక్టరు దొరసానులను మాత్రము కావలయుననుట యీ మీ యుద్దేశ్యమా? ఇందువలనా సంఘ సంస్కరణ మేర్పడునది? మతబోధన చాల్యమునుంచి బాలురకుల బాలికలకు గావింపుడు. పాతీత్రత్య మాహాత్యమును బోధించి పురుషులకర్మ లిట్టివి, స్త్రీలకర్మ లిట్టివి చక్కగ తెలుపుడు. స్త్రీవిద్య మనహిందూమత విషయములకు విరుద్ధమైన ఆచారములదెచ్చి పెట్టునేని యిట్టిది త్యాజ్యమే. ఆ విద్య యెట్టిది? మతసంబంధము లేనిదియు, అన్యమతములందు చేరిన యుపాధ్యాయుల రాండ్రచే గరపింపబడుచూనివిద్య. మన చాలికలకట్టి వారితో విద్యగరవుట విషపాపము కే. ఉధయ వులో త్రారిణి. పుట్టినింటికి మెట్టినింటికి కూడ నత్తిరైని ఘటించునది స్త్రీ. పురుషుడన్ననో తనయొక కలమునకుమాత్రమే కీర్తిని ఘటించును. కనుక దైవభక్తి, యాగియ నిగ్రహము, యత్నాయుక్త వివేచన, స్వమత పరమత, గ్రంథపరిచయము, అనఘాకారత, పరోపకారచింత మున్నగు సద్గుణగుణములచే నలరారు వారిద్వారమున మీచాలికలకు విద్యాభ్యాసము గావింపుడు.

సంఘసంస్కరణ మావశ్యకమే. కాని అశాస్త్రీయమైన క్రొత్త ఆచారములనవలంబించుటకాదు.

ప్రాచీన గ్రాంథిక విషయములను సాంగో సాంగముగ నెరిగి పురాతనాచారములను మరల వాడుకలోనికి తెచ్చి తద్వారా సంఘ సంస్కరణ కావంపవలయునే గాని మన ఆచారములను త్యజించి పాశ్చాత్యుల ఆచారము నవలంబించుటకై యుత్సాహములయి యిదియే సంఘసంస్కరణ నవనాగరికతయని పురుషులుగాని స్త్రీలుగాని తలచుట వట్టిప్రమాదవశమే.

నేత పరిశ్రమా గారములలో నుపయోగించు క్రొత్తు మీదవేయబడు దిగుమతి సుంకములు కొంతకాలముగా కొన్ని నిబంధనలనులోబడి మరల ఇయ్యబడుచున్నవి. సరకు రేవులో దిగినతోడనే ముజరాకు దోఖాస్తు పెట్టుబడునని తెలియజేయవలెను. దానిపై కస్టముఖాభవారు దిగుమతి సరకు విషయము ఎన్నెను అధికారులకు తెలియబడెదరు. వారు పరిశ్రమాగారములలో క్రొత్తునుగుడించి నెట్టినతెక్కలను లెనభిచేసి యెంత కర్చయినదియు సర్టిఫికేటు వ్రాసియిరుదు. కాని తోగూడ దోఖాస్తు సంవత్సరములోపుగా బంపుకొనినయెడల ముజరాకస్టము డిపార్టుమెంటు వారు మంజూరుచేతురు. ఈ పద్ధతి యికముందు ఖాయం చేయబడినదని ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ ఆమాస బర

శనివారము.

బీసెంటుగారి పునరాగమనము.

బీసెంటుగారిని బోలినవారు పదుగురు హిందూదేశాభిమానమును గల వారుండిన హిందూదేశ పరిపాలనాక్రమము లోకమున కంతకును నవలంకారములతో బ్రకటితమై రాజ్య తంత్రము సంస్కరింప బడగలను. బీసెంటుగారి యుత్సాహము, విజ్ఞానము, వక్తృత్వము, కార్యజ్ఞత య ప్రతి ఘానములు. ఇంతవరకును నామెకు గల ప్రజ్ఞాసాధిత్యములు విద్యా మతాభివృద్ధికై వినియోగింప బడినవి. ఆపే ప్రయత్నముల వలన హిందూ మత ధర్మములు పునరుద్ధారితములై దేశమునందు వ్యాప్తిని గాంచుచున్నవి. ఇప్పుడామె తన దృష్టిని రాజకీయ సాంఘిక వ్యవస్థలను సంస్కరించుటకై మరల్చినది. రాజకీయ జీవనము చేపట్టారనియుండగా సాంఘిక జీవనము గాని మతాచారములు గాని సంస్కరింప బడవరవని బీసెంటు గారిపుడు గ్రహించి రాజ్యాంగ సంస్కరణాభివృద్ధికై వారి విజ్ఞానమును నుపయోగింప నిశ్చయించి నందులకు హైందవులు కృతజ్ఞతను తెలుప నలసి యుండును. బొంబాయి ప్రభుత్వంలోని బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజకు లర్పించిన స్వాగత పత్రముకు బీసెంటుగారి సరిగిన ప్రత్యుత్తరము వేరొకచోటను ముద్రింపబడినది. ఇంగ్లాండునకు క్విన్సు నుండిరమునందు హైందవ షక్షము నవలంబించి యామెచేసిన యపవ్యాసమును పత్రికా పాఠకులు చదివియున్నారు. బొంబాయి యందుజేసిన ప్రసంగమును తదనుగుణ్యముగ నున్నది. బీసెంటుగారు చెప్పినట్లు మనుజులకు మానవజీవన జేయుట కనేకమార్గములు గలవు. ఆమార్గములలో పౌరత్వ స్వత్వములను బొంది దేశ సేవను జేయుట యుత్కృష్టమార్గముగ వర్తమాన కాలమునందు పరిగణింప బడుచున్నది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము యొక్క పౌరత్వ స్వత్వములను బొందుటకై హైందవులు సకల విధములను బ్రయత్నించ నలసియున్నారు. అట్టి ప్రయత్నము లో ముఖ్యమైనది ఆంగ్ల ప్రజలకు హైందవుల స్థితినిచెలియ జెప్పుట. ఆంగ్ల ప్రజలు సహజముగ స్వతంత్ర ప్రియులు. రాగల సువత్సరము నందు బీసెంటుగారు ఇంగ్లాండు దేశమునందంతటను నుపన్యాసముల నిచ్చి ప్రజలకు హెచ్చరించుటకై నిర్ణయించుట సుభూతముగనున్నది. ప్రజాతంత్రాభిముఖమైన యాంగ్లహృదయమును హిందూదేశ పాలనపై చుర్రుచిన దేశమునకు మేలుగలుగుట సత్యము. ఆంగ్ల పత్రికలు హిందూ దేశ విషయముల పట్ల మానముద్రను దాల్చుట కోచనియము. ఆంగ్ల ప్రజలకు హిందూదేశముపట్ల గాఢాభిమాన మేర్పడినపుడు వార్తాపత్రికలకును మానముద్రను విడువ నలసిన యవసర మేర్పడును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సంయుక్తపాలనమేర్పడినపుడు సామ్రాజ్యమునకు శిరోభాషగాయైన హిందూదేశమునకు ప్రాతినిధ్యము లేకపోయిన పరిహాసాస్పద మనుట వింతగాను బీసెంటుగారి సంభాషణమునందు గమనింపవలసిన యొకముఖ్యవిషయము గలదు. ఆవిషయము సంభవమైన హైందవుల రాజకీయ కార్యములు కలప్రదములగుట తధ్యము. ఇది ఇంగ్లాండు షక్షు సభ్యులవలె హిందూ దేశపక్షపు సభ్యుల

పార్లమెంటునందు నిర్మించుట. ఈ నిర్ణయము సులభసాధ్యముగాదు. ప్రాతినిధ్య స్వాతంత్ర్యము గల ఆంగ్లాండునకు స్వకీయపక్షమును గలిగి యుండుట సులభమైనది గాని ప్రాతినిధ్య స్వాతంత్ర్యములేని హిందూదేశపక్షమున కిట్టి కక్ష యేర్పడుట కష్టసాధ్యము. బీసెంటుగారు నుడివినటులు గ్రామపంచాయతీ సభల పునర్నిర్మాణమునే ప్రాతినిధ్య పరిపాలనమునకును స్వరాజ్య నిర్మాణమునకును పునాదిగ నెంచవలసి యున్నది. దేశాభిమానులందరును జాతి మత ద్వేషములను మరచి యథాశక్తిని దేశ సేవను జేయుటకై కంకణము గట్టుకొనవలసియుండును. ఈవిషయమును ముఖ్యముగ నాంగ్లసోదరులు గమనింపవలసి యుండును. బీసెంటుగారి రాజకీయరంగ ప్రవేశము వలన రాజ్యాంగవ్యవస్థలు సంస్కరింపబడుటకు నూతనబలము గలిగినందులకు భారతీయులు సంతసించగలరు.

సంయుక్తపరగణాలయందలి ప్రభుత్వమువారి దృష్టిలో సబుజిజ్ఞాపకులపదవి కెట్టి మట్టితలయయినను చాలునను నభిప్రాయము ప్రబలినట్లు కానవచ్చుచున్నది. ఆపనికి వారు నియమింప నిశ్చయించిన జనులకు నిర్ణీతమయిన గుణములతో విద్య కడపటి స్థానము నాక్రమించినది. ఉద్యోగాన్వయలో ప్రవేశ పరిక్షయు స్కూలు లీవిగు సర్టిఫికేటు పరీక్షయు నంతకంత నెక్కువపరీక్షలును ఇచ్చినవారి సంఖ్య యెప్పుడును నెక్కువగానే యుండునుకావున సీపరీక్షల నాధారముచేసికొని ఏరుట సాగదట. అందుచేత తగుమైనవృత్తులకు చదువుకొని దేహదాన్యము కలనానైచనో వైచెప్పినరీతిని వారిసాంఘికస్థితి నాలోచింపవలయునట. వరుసగా పించు పుచ్చు కొనినవారు, ప్రభుత్వమువారి కొలువు బాగుగాచేసి యితరకారణములచే తాముండుపనిని మారుకొన నలసినవారు, గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థుల పుత్రులు, పించున లేని గవర్నమెంటునౌకరీలు చేసినవారు ఈ నాల్గుతెగలవారును నష్టములు. ఈవిధముగ నష్ట యేర్పడినవిధప అందులోనుండి ఏరవలసినవచ్చినప్పుడు విద్యాస్థితి తలంచుకొనవలెనట. ఇట్టితీర్మానము నిజముగా నవ్యపుట్టించుననుటకు సందేహములేదు. కాని యొకవిధముగా న్యసనముకూడ జనింపకపోదు సబుజిజ్ఞాపకులు సాధారణముగ పెద్దపల్లెలయందు గూడ నున్నారు. విద్యాధికులయినప్పుడు వారిమూలమున నాప్రదేశము కొద్దిగనో గొప్పగనో వికాస మందుచున్నది. సంయుక్తపరగణా ప్రభుత్వమువారి రీతిని 12 వ శతాబ్దపుపద్ధతులను నితర ప్రభుత్వము వారును నవలంబించిరా రిజిస్టరుపని పాడగుటయే గాక ప్రజావికాసకారణములలో నొక్కటియు నదృశ్యమగునను చింతయు దట్టుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను నిర్ణయించుటలో గా. గోఖలేగారును రాజ ప్రతినిధియును చేసిన ప్రయత్నములు లోక విఖ్యాతములు. రాజ ప్రతినిధియొక్క గంభీరోత్సాహ యంత్రులైన చెన్నపురి ప్రసంగము రాజ సీత్జులను కంపింపజేసి నది. రాజ ప్రతినిధియొక్క పట్టదలయే దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విజయమునకు దోడ్పడినది. గోఖలే గారు వ్యయప్రయాసల కోర్చి దక్షిణాఫ్రికాను జూచి భారతీయుల కష్టనిష్ఠురములను లోకమునకు వెల్లడిచేసి వారి కృతజ్ఞతకు బాత్తులైరి. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య నిర్ణయమునకై రాజ ప్రతినిధికి కృతజ్ఞతను తెలుపుటకు దేశభక్తులు గోఖలే గారి గుర్తులు. గోఖలేగారి కృతజ్ఞతా సందేశమును గ్రహించుచు హైందవుల గాఢభావములు కనుగొనముగ నాచరించుటలోనా విధిని నేను చేసితిని అని రాజ ప్రతినిధి పంపిన పునస్సందేశము

శ్రీ వారికి హైందవుల పట్ల గల గాఢానురాగమును నియతమైన కార్యాచరణోత్సాహమును వెల్లడి చేయుచున్నది.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని వివిధరాజ్యముల వారు హైందవులపట్లజూపు నిరసననిర్లక్ష్యభావములు క్రమక్రమముగ జల్లారుచున్న హైందవుల యసంతృప్తిని రగుల జెట్టుచున్నవి. కనడా యందు హైందవులకు బ్రవేశమునొసగక దణిమివేయబడిరి. ప్రభువులసభ హిందూదేశ శాసనమును నిరాకరించినది సామ్రాజ్యమునకు మాతృభూమియైన గ్రేటుబ్రిటనునందుగాని యధి నివేశనలములందుగాని హైందవులస్థితిని విచారించువారు స్వల్పముగ నున్నారు. ఈవిషయమును సామ్రాజ్యవాసులదృష్టి నాకర్షింప జేయుట యవసరము. ఈయన్యాయము ఖండించు డాక్టరు మల్లికుగారి యాధిపత్యముక్రింద నొక సభ కలకత్తాయందు గూడినది. సభయందు కనడాదేశీయులకు బ్రతికేయగా వారిని హిందూదేశమునకు రానియకుండుట యుక్తమని వాదించబడినది. ఈయభయ విషయములనుగూర్చి దేశమునందన్ని చోట్లను సభలను జేసి ప్రజలు దయసంతృప్తిని తెలుపుట యుక్తము.

శ్రీమతి హార్డింజిప్రభృతి గవర్నరు జనరలువలె హైందవప్రజల యోగక్షేమమే వారి హిందూదేశ నివాసమునకు ముఖ్యకారణమని యెంచెవారు వారస్వస్థతవలన రౌఢమాసములకు బూర్వము స్వదేశమునకు బోయిన విషయ మాండ్రప్రతికాపాఠకు లెరిగియున్న విషయమే. వారికి నిన్న శత్రుచికిత్స చేయబడిన దనియును నేమియును నపాయము లేకను నారోగ్య వత్తులై యున్నారనియును తెలుపుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. శ్రీమతి హార్డింజిప్రభృతి సంపూర్ణారోగ్య వతియై అచిర కాలముననే హిందూదేశమునకు తిరిగివచ్చి హైందవ యువతీ లోకాభ్యుదయమునకై చేయవచ్చు ప్రయత్నములు సఫలములగు నటుల సర్వోత్కృష్ట డనుగ్రహించెడి గాత!

సుప్రసిద్ధ హైందవ ప్రకృతిశాస్త్ర వేత్తలగు జే. సి. బోసుగారి కిప్పుడిప్పుడే యాంగ్ల పండితులు గౌరవమొసగ నారంభించినారు. పెరుగాంచిన వృక్ష శాస్త్రజ్ఞులును శరీరశాస్త్రజ్ఞులును వీరి ప్రయోగములను ఉపకరణములను వచ్చిచూచి వీరిసిద్ధాంతముల నామోదించుచున్నారని వీరిధర్మపత్ని వ్రాయుచున్నది. ఇంతేగాక బోసుగారికి ఆస్పిరోల్, కేంబ్రిడ్జి సర్వకళాశాలలు ఉత్సాహపూర్వక స్వాగతము లొసంగినవి. వీరు రాయల్ ఇన్స్టిట్యూషనులోను ఆంగ్లరాజకీయశాస్త్ర కళాశాలలోను నుపన్యాసము లిచ్చియున్నారు. రాట్లను సొనెటివారును రాజకీయనైద్యసంఘమువారును పరాంసు అమెరికా శార్మణ్యదేశములవారును వీరి కాహ్వానమిచ్చి యున్నారు. భారతమాత యీతని గౌరవ మూలమున పూజితయగుచున్నది.

లాహోరులో రహమాన్ అను దేశభాషా పత్రిక యొకటికలదు. దానిపరముగ రు 600 లు జామీను కట్టవలసినదని మేజిస్ట్రేటుగారు పత్రికాధిపతిని కోరిరి. ద్రవ్యమతడు కట్టలేకపోయెను. అంతట రాజ్యాంగవిషయములు వ్రాయనియెడల జామీనులేకయే పత్రిక ప్రకటింపబడవగునను నేర్పాటు జరిగినది. దీనినిగుఱించి ఆసిబీసెంటుగారు రాజదూషణ నాపనేర్పడినప్రెస్సు ఆస్తులకు రాచకీయాభివ్రాయములనే చంప నీరీతి నుపయోగించుట యన్యాయమని వ్రాయుచున్నారు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు.

పార్లమెంటు మహాసభ.

లండను జూలై 11:—ఫిన్లాండ్ లో చర్చబహుళా ఆగస్టు నెల 15 వ తారీఖు ప్రారంభమున పూర్తియగును. ఈ చర్చ పూర్తియైన వెంటనే పార్లమెంటు మూసి వేయబడును. తిరిగి నవంబరు నెల ప్రారంభమున తెరువబడును.

అల్స్టరు యూనియనిస్టుల సభ.

లండను జూలై 10:—అల్స్టరు యూనియనిస్టుల కౌన్సిలువారు బెల్ ఫాస్టు నగరములో నేడు రహస్యమున సభచేసిరి. ఈ సభకు ఏబి కార్న్ ప్రభువు లండను డెప్యూటీ ప్రభువు కామన్సు సభలో అల్స్టరుపక్షమున సభ్యులుగ నున్న యూనియనిస్టులు సభకువచ్చిరి. వీరందఱును అల్స్టరులో లోనికి వచ్చి నప్పడు జనులు సంతోషధ్వనిములు సల్పిరి. ఆయుధపాణులగు నాలండ్లీరు హాలును కాపలాచేయుచుండిరి.

కార్ననుగారు.

కార్ననుగారు బెల్ ఫాస్టు నగరమునకు వచ్చినందున పట్టణములోని కచేరీలను సారథులను మూసివేసినారు. ప్రజలు గుంపులుగాకూడి కార్ననుగారికి స్వాగత మొసగినారు. వీరిని ఆయుధపాణులగు రక్షక భటులు ఉచితగౌరవములతో యూనియనిస్టు కౌన్సిలు సభకు తీసికొనివెళ్లిరి.

అల్స్టరు గవర్నరు మెంటు తీర్మానము.

అల్స్టరు గవర్నరు మెంటువారు ఈక్రింది తీర్మానములను చేసినారని తెలుపబడినది:— ఇంగ్లండు పార్లమెంటుకు లోబడి, మా స్వాధీనములను రక్షించు కొనుటకు ఏ ఏర్పాట్లైనను ఆగొవిధింపదు. గవర్నరు మెంటువారి ఉద్దేశ్యములను నమ్ముజాలము. మమ్మును ఇంగ్లండు స్వరాజ్య సాలనలో జేర్చు విషయన నిరోధించుటకు తగిన ప్రయత్నములను వెంటనే చేయుము.

వైతిగ్యానమును అరులులో పెట్టుటకు అల్స్టరు పార్లమెంటువారు, వారి గవర్నరు మెంటు అధికారులకు ఉత్తరవులు, ఇచ్చినారు.

పౌరస్వాధీనములు.

అల్స్టరు మా పరిపాలనకు లోబడి యుండుకాలము లో, ప్రజలు, ఏమియు వ్యతిరేకమునరె, ప్రస్తుతము అనుభవించుచున్న మతవిషయములగు స్వాతంత్ర్యములను ఆనుభవించవచ్చును.

ప్రజలకు హెచ్చరిక

నూతనముగ ఏర్పడిన ప్రభుత్వమువారు, అనంతమున నమ్మి ఏదైన వెదనరపు పనులను చేయవలచినప్పుడు ప్రజలు మునుపటివలెనే నిరోధింపవచ్చును.

అల్స్టరు యూనియనిస్టు కౌన్సిలు.

లండను జూలై 11:—యందు ఏమి జరుగవలయునో దారిని సర్ ఎడ్వర్డు కార్ననుగారే విచారించ వలయునని యూనియనిస్టు కౌన్సిలువారు తీర్మానించినారు.

మెక్సికో యుద్ధము.

మెక్సికో పట్టణము జూలై 10:—తిరుగబాటు సేనవారు అద్రాగగో పట్టణములో 5 వేల యంకిని ఖయదు చేసినారు. ఆయుధములను, యందు గుండునూరును అధీనముచేసి కొనిరి. నాకును హర్షాకును రాజీమాటలు యుద్ధభూమిలో జరుగవలసినదయని జెనరలు విల్లామసుచున్నాడు.

ఫెవరల్ సేన.

మెక్సికో పట్టణము జూలై 11:— ఫెవరల్ సేన మెక్సికో పట్టణము తీరముననున్న స్నేహము అను రేవుపట్టణమున వదలి వెళ్లి నారని జెనరలు కరంబాగారు ప్రకటించిరి.

తిరుగబాటు సేన.

కాన్ లూయిసు పట్టణమువై బకుటకు 20 వేల తిరుగబాటు సేన ఒకచో సమావేశమగు చున్నది.

మొసపటోమియాగో ఆంగ్లానికారము

లండను జూలై 10:— కామన్సు సభలో సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు ఆంగ్లేజీ సంబంధములనుగూర్చి ప్రశంసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి—యూరప్ టీసు, ట్రైగ్రిసునులవై నావికాయానమునుగూర్చి జరిగిన ఒడంబడిక ప్రచురింపబడినప్పుడు, కొన్ని అతిశయోక్తులచే కొంతవ్యమకలిగెను. ఈ ఒడంబడికవలన మెక్సికోలో మే కలిగినది ఇంక ఎక్కువ ఖర్చుచేయవలసి

కాదు. మననూ నె ఒడంబడికనుగూర్చి రష్యనులు వ్రాసినయెట్టి ప్రాయములనుగూర్చి యాశ్చర్యపడ నక్కరలేదు. మనప్రతికలే కొన్ని మన మెప్పుడును కొనని పనుల మనము చేయుదుమని వ్రాసినది. ఈయెడంబడికవలన ప్రస్తుతస్థితిలో నేమియు మార్పులు జరుగలేదు. వెర్రి యాస్వాతంత్ర్యమునకును రోష్యాతో సంధికిని భంగమును కలుగవలసిన యెడల ఆయా రాష్ట్రములతో పూర్వమువలె నాలోచన సలుపబడును.

యాంగ్ ట్సేలైలు.

యాంగ్ ట్సే మైవానమునందలి రైల్వేవిషయమై హాంకాంగు, హుంఘై సంఘములో ననేకకష్టములు కల్గినవి. వీనిని విడదీసి కొన్ని రైలుపాక్కులను పొందుచున్నాము. వీనివలన చీనాలో యెవరికి సంబంధమున్నచోట వారు మరింత యెక్కువ వ్యాపింప వీలుకల్గును.

మూలధన సహాయము.

మూలధన మిచ్చువారి రాజకీయ సహాయమును ప్రపంచమున ప్రతిచోటను ఆంగ్లేయులైనవారికిచ్చుచునేయున్నాము. టిబెట్టు సమస్య.

ఆంగ్లేయులను రష్యావారును కలసి టిబెట్టు స్థితిని సరిచేయు యత్నించుచున్న కాలముననే చీనావారు స్వతంత్రించి టిబెట్టును జయించి తమరాష్ట్రమునుగా జేయుటకు చాల యన్యాయము. టిబెట్టి సంగతి చీనా వారంగీకరింపక పోవుట విచారకరము. సరిహద్దులును యింక నేర్పడలేదు. చీనా చీనావారంగీ కరింతురని కోరుచున్నాము. అట్లు చేయనిచో చీనాకే హానివచ్చును. చీనారాజ్యముతో హిందూజాతీయ సరిహద్దులందు కలహము జరుగుటకు కారణము కూడ నగును.

దక్షిణ ఆఫ్రికా గవర్నరు జెనరలు.

కేప్టౌను జూలై 11:— దక్షిణ ఆఫ్రికా గవర్నరు జెనరలు గ్లాడుస్టు ప్రభువు ఇంగ్లండుకు నేడు వెళ్లుచున్నాడు. నిన్న కేప్టౌను ప్రజల వీరిని గౌరవించిరి. లార్డు మేయరు గారు “రాండు” లోబరిగబొమ్మిని గూర్చిమాట్లాడిరి. దానికి గ్లాడుస్టు ప్రభువు గారిటు జవాబుచెప్పిరి:—ఏదో గొప్పలోపములులేనిదే దేశములో సంతోషములు జరుగుటకు వీలులేదని నేను నమ్ముచున్నాను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని యూరోపియనులలో నల్లవారి క్యవహారమును గూర్చి ఆలోచింపవలయును. ఈవిషయములో తెల్లప్రజలు విరోధాభి ప్రాయములు కలిగియుండి, నల్లవారిని గూర్చిన క్యవహారములు కాలక్రమమున రాజకీయముగ పరిష్కారమగునని తెలచు పక్షమున, తెల్లవారి నీతికి లోపమువాటిల్లును. కాగిల్లు జరుగనియ్యరని నాకు నమ్మకముకలదు. దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల క్యవహారము న్యాయముగ పరిష్కరింపబడినది. అందుకునాకు చాలసంతోషము. ఈవిషయము, ఇంతెప్పుడీ కరముగ పరిష్కరింపబడుటకు నల్లవారి స్థితిగతులు తెల్లవారు, తెల్లవారి స్థితిగతులు తెల్లవారు తెలిసికొనుటయే కారణము. ప్రతివిషయమును చక్కగ గ్రహించి, ఆలోచించి చేయుపక్షమున ఎట్టి ఇబ్బందులును కలుగవు.

సేనలసృష్టికి పన్నులు.

బర్లిను జూలై 10:— జర్మనీ దేశమువారు 1005 మార్కులయొద్దపున్నను విధించినారు. ఈ మొత్తము తక్కువగనన్నదని కొందఱు తెలచుచున్నారు.

జ్యోతు పత్రికలు.

నావిక వైశ్యములు, యుద్ధనావలను హెచ్చించుటకు క్రొత్తపన్నులు విధింపబడినవి జ్యోతుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. 1913 సం॥లో యుద్ధపుఖర్చులకు 100 కోట్ల మార్కులు వసూలుచేసినను 200,000,000 మార్కులు చాలకపోయినవి. అని వార్తాపత్రము అను సోషలిస్టుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కమాగటామారు.

భారతీయుల మనవి నిరాకరింపబడుట.

లండను జూలై 10:— కమాగటామారు స్త్రీయలలోని భారతీయులు తిరిగి స్వదేశమునకు వెళ్లుటకు కెనడా గవర్నరు మెంటువారు ధనసహాయము చేయమని చెప్పినారు. కెనడా దేశములో దిగుటకు యోగ్యులుకాని వారిని, ఆ దేశమునకు తీసికొని వచ్చు స్త్రీయకుంపెనీలు స్వంతఖర్చునొకరి తిరిగి వారిని స్వదేశమునకు జేర్చవలయునని కెనడా దేశములో కానరాదు. కమాగటామారు స్త్రీయ తీసికొని వచ్చిన లాగున ఇక ముందొచ్చుదు, ఏ స్త్రీయను యోగ్యులను తెకుండ చేయవలయునను అభిప్రాయముగో గవర్నరు మెంటువారు ధనసహాయముచేయ నిరాకరించినారు.

రషియా మహమ్మదీయులు.

సెంటుపేటర్స్ బర్గ్ జూలై 10:— యూరోపు ఖండమునందలి రషియాలోను, ఆసియాఖండమునందలి రషియాలోను, నివసింపుచున్న మహమ్మదీయులు 40 మంది కలసి సెంటుపేటర్స్ బర్గ్ నగరములో సభలు చేయుచున్నారు. రషియాను సామ్రాజ్యములో నివసింపుచున్న మహమ్మదీయులలో విద్య వ్యాపింపజేయుట అర్హనసరము గనుక, ఆ దేశమునందలి మహమ్మదీయులందఱును విశిష్టించి కృషిసల్పుట అవసరము. ఈ సందర్భములోనే సభలు చేయుచున్నారు. మహమ్మదీయ స్త్రీలలో విద్య వ్యాపింపజేయుట కష్టమని యీ సభవారు తెలచుచున్నారు.

అల్బేనియా స్థితి.

రోము జూలై 11:— అల్బేనియాలోని కల్లోలమును తీర్చి, దేశములో శాంతిని స్థాపించుటకు సేవలను పంపవలసినదని అల్బేనియా రాజుగారు రోమినియా ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనిరి. అల్బేనియా రాజుగారి కోరికను తీర్చవలసినదే యని ఆస్త్రియా హంగ్రి, ఇటలీ ప్రభుత్వములు ప్రోత్సహపరచుచున్నవి.

నూ ఎజు కాలువ కంపెనీ.

లండను జూలై 10:— నూ ఎజు కాలువలో ప్రయాణము చేయు స్త్రీయల మట్టును 80 అడుగులకు మించి నీటిలో మునుగుస్త్రీయలను 1915 సం॥ జనవరి నుండి కాలువలో ప్రయాణము చేయుయ్యకూడదని కంపెనీవారు తీర్మానించినారు.

రషియా రామభారి మరణము.

బెర్లీను జూలై 11:— సర్వియా రామభారియగు యె. డి. హోప్రివిక్ గారు, ఆ పట్టణములోనే యున్న ఆస్త్రియా రామభారి ఇంటికి వెళ్లి వారితో మాట్లాడుచు ప్రాణములను విడచెను.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

తుపాకీవలన ప్రమాదము.

కల్కికోట జూలై 11:— కల్కికోటలో విల్లియుము గుడ్డుకేరు అంకు సమ్మ కంపెనీకి మేనేజరు నుండిన హెచ్చిదేవునువారు నిన్న సాయంకాలము తుపాకీని పట్టుకొని యుండగా ప్రమాదమువలన ప్రేరేపి. గుండుపొట్టలో గూరబయటరా లేదు. దీనినింకను తియలేదు. కొచ్చిన సుసాగర ప్రధాన వైద్యాధికారియు, స్థానిక సినిమాస్టరుగారును చికిత్స చేయుచున్నారు.

రాజప్రతినిధి పర్యటన సన్నాహము.

రంగూను జూలై 10:— రాజప్రతినిధిగారు బర్మాను సందర్శించుటకు వచ్చిప్పుడు సక్రమించుటకై కొన్ని యేర్పాట్లుచేయుచును. ఈ యేర్పాట్లల నిమిత్తము, కిధి యొకటి స్థాపింపబడినది. దీనికి రంగూనురేవు కమిషనరులు వేయి రూపాయలొచ్చిరి. దీనికి స్థానిక దొంగతనమువారంగీకరింపవలసియున్నది.

రాజప్రతినిధి బర్మాపర్యటనము.

రంగూను జూలై 10:— నేటి మధ్యాహ్నము రంగూను మునిసిపాలిటీవారి ప్రత్యేకపుసభ యొకటి జరిగినది ముందు నవంబరులో రాజప్రతినిధి రంగూను దర్శించునపుడు వీరిక విందుచేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఈవిందును సమ్మతి, చుట్టకై రాజప్రతినిధిని వీరు కమర్ష్యామున గొరుచును.

కలకత్తా మహాసభ.

కలకత్తా జూలై 10:— భారతీయులవిషయమై కనడా ప్రభుత్వమువారుచేసిన తీర్మానమువలన యేర్పడిన సంగతి సందర్భములను గురించియు, ప్రభువులసభ వారు ఇండియా కమిషన్లుల్లియ ను నిరాకరించుటకు గురించియు యోచించుటకై కాశీకి వామలో నేటిమధ్యాహ్నముక మహాసభజరిగినది. ఆంగ్లేయపాలనము క్రిందనుండి భారతీయుల పేద స్వాధీనములను స్థిరీకరించుటకై ఇక్కడగాని మరెక్కడనుగాని యట్టిసభలగుట కిదికూడటి పర్యాయము. నిన్న వాయువు తీవ్రముగనున్నందున సభ్యులసేకులు వచ్చియుండలేదు. నాడుకలుగలేదు. రాత్రి 6 వ. క మల్లికుగారు సభాధిపత్యమునహించిరి. కనాడియను న్యాయ-

సముదాయ తీర్పును, ప్రభువుల చర్యనుబట్టియును ఉప
సము లియ్యబడెను. దీనికి ప్రతికారముగ కనడాదేశ
పులను హిందూదేశములోనికి రానియ్యకుండ ప్రభుత్వమువారు
చేయుటకు నూచింపబడినది.

ఇంటికి పిలిచి కొంటు.

కలకత్తా జూలయి 11:— ఆక్స్ ఫర్డ్ హాస్టెస్ అను
మహామృదీయ, దేశాభివృద్ధికి కడు తన్నుకొట్టి ఆక్రమముగ
యింటిలో పడవేసియుంచినందునకై మోషిదల్ రాజుగారి
మీదను వీరి కార్యదర్శిమీదను పోలీసు కోర్టులో నొక దర
ఖాస్తు చేసిరి. ఆక్రమప్రవేశమునకై ఆక్స్ ఫర్డ్ రాజుగారు
కూడ కేసుదేచ్చి తాను ధీర్యాదుచేయుగా బుద్ధిపూర్వకముగ
కొందరు పోలీసువ్యూగులు చర్య తీసికొనక దేదరించి కొంత
సొమ్ము పుచ్చుకొని కేసు పరిష్కరించుకొనుటకు తన్ను ప్రేరే
పించిరి. ఆక్స్ ఫర్డ్ దరఖాస్తులో తెలియజేసెను. రాజీ మూడు
సార్లు ఆహ్వానించుచు ఉత్తరములు వ్రాయగ రాత్రి రాజు
యింటికి వెళ్ళినదియు, ఆక్స్ డ నుండగా రాజుగారును
వారి మనుష్యులును తన్ను చితుకగొట్టినదియు దానివిధ తనకు
స్మృతిపోయినదియు, వైద్యశాలలో 21 దినము బుండ్వలసి
వచ్చెననియు, ఆక్స్ ఫర్డ్ చెప్పచున్నాడు. సామవారము నాడీ
సంగతి తిరుగ విచారించబడును.

సాధువు హత్య నేరము.

కోట జూలయి 10:— సాధువు హత్య నేరములో నేడు
బాపూరి మీద విషాదస్ఫూర్తి 302 పెక్కును (హత్య) క్రిందను,
కేసరింగు, హరిలాల్ మీద 312,109 పెక్కులు (హత్య, హ
త్యకు ప్రోత్సాహము) క్రిందను నేరము మోపుడెను. కేసును
సెషన్సుకు కమిట్టచేసిరి.

క్రొత్త డూ-ఆబు బ్యాంకు.

లాహోరు జూలయి 10:— క్రొత్త డూ-ఆబు బ్యాంకు
అమృత్ సర్ములో రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడి 7 వ తేది నుండియు పని
చేయుటకు ప్రారంభించినది. దివాణా తీసిన బ్యాంకులను తిరిగి
యేర్పాటుచేయుట కన్నియో ప్రయత్నములు జరిగినను, పంజా
బులో నిట్టిది యేర్పడుట కిది మొదటి ప్రయత్నము.

సర్ లూయి డేను.

లాహోరు జూలై 10:— సర్ లూయి డేనుగారు చాల
జబ్బుగానున్నారనియు పిత్తకోశము సరికాలేక నీవ్యాధి యం
కురించెననియు సిమ్లాలో చెప్పచున్నారు. కాని దీనినిగురించి
సిమ్లాకు సంగతులు తెలియలేదు.

టయిమ్ములో జమిందారుని జాబు.

లాహోరు జూలై 10:— డెరా ఇస్మిల్లా ఖాను
జమిందారునుండి టయిమ్ము పత్రికలో నొకజాబు ప్రకటింప
బడినది. దీనినిగురించి రైటరు తెలియజేసెను. లాహోరు పత్రి
కలలోకూడ తాలు గంగారాముగారి సంతకముతో నొకజాబు
వెలువడినది. ఇదియు, టయిమ్ములో వేయబడినదియు నొకటిగ
నున్నది.

అప్పీలు నిరాకరించుట.

లాహోరు జూలయి 10:— హరిద్వారమునందలి గురు
కుల విద్యాలయముయొక్క బాయింటు గవర్నరు నందాలాలు
గారిని దూషించినందునకై పండిత తులసీరావుగారికి 400
రూపాయల జరిమానా విధింపబడినది. దానిమీద వీరుచేసిన
అప్పీలు, జలంధరు సెషన్సు జడ్జిగారు నిరాకరించివేసిరి.

ధర్మంగమహారాజు.

సిమ్లా జూలయి 10:— నేడు వీరు సిమ్లాకు వచ్చిరి.
హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు యేర్పాటుల సందర్భములో
వీరిక్కడకు వచ్చిరి తెలియుచున్నది.

చికనీరుమహారాజు

చికనీరు మహారాజుగారును, సర్ ప్రతాప సింగుగా
రును 13 వ తేదికి సిమ్లావత్తురు.

హోంజి ప్రభిరుగ్గుత

సిమ్లా జూలయి 10 — శత్రువు జరిగినతిరువాత హోంజి
ప్రభిరుగ్గుత గాత్ర సుఖముగ దురపట్టినది ఈమె ధీతిగతులు
దేశముగ నున్నవి

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

సిమ్లా జూలయి 10:— మానసియులగు గోల్డ్ గారికిని
రాజ ప్రతినిధి గారికిని జరిగిన తంతి సమాచారములీ క్రింద
ప్రకటింపబడుచున్నవి:— లండనునుండి జూలయి 8 వ తేదిని
మానసియులగు గోల్డ్ గారు రాజ ప్రతినిధి గారికి సమాచారము
పంపిరి:—

తమరు ధైర్యముతో దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులపక్షమునలం
బించి సహాయము చేయుటవలన, నీ వ్యవహారము త్వరగ పరి
ష్కరింపబడినది. ఇందుకు తమకు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల
పక్షమున హృదయ పూర్వకముగ వందనము లర్పించుటకు
వారు నన్ను కోరుచున్నారు.

రాజ ప్రతినిధి గారు 9 వ తేదిని దీనికి సమాధానముగ
నిట్లు తంతి సమాచారము పంపిరి:—

మీరు పంపిన సమాచారమున కెంతయు వందనములు.
కడచిన నవంబరులో భారతీయుల దృఢభావములను తెలియ
జేసినప్పుడు నేను చేయవలసిన దానికంటె విశేషమేమియు
చేయలేదు. యూనియను ప్రభుత్వమువారు వివేకముతోను,
దేశభక్తితోను పనిచేసి దౌదార్యముతో వ్యవహారము పరిష్కా
రము. చేసినందునకై భారతీయులు చాల సంతోషించు
చున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో నుండిన భారతీయుల సుఖ సంప
దలకది కారణము కాగలదని నేను విశ్వసించుచున్నాను.

కలకత్తా ఇంప్రూవ్మెంటు బ్రష్టు.

సిమ్లా జూలయి 10:— కలకత్తా ఇంప్రూవ్మెంటు
బ్రష్టుఆఫ్సును సరణిచేయు నిట్లు ఇండియా గవర్నమెంటువారి
యోచన యందున్నది. దీనికి ప్రథమాంగీకారము వచ్చిన వెంటనే
బంగాళా దొరతనమువారుదీనిని సవరించుటకొకటిల్లును కాసన
సభయందు ప్రవేశపెట్టుదురు.

ఇండియా కన్వెన్షియన్లు

సిమ్లా జూలయి 10:— ఈవిల్లు నిరాకరింపబడుటకు
గురించి బొంబయి క్రానికల్ వ్యాఖ్యానము చేయుచు, నిట్లు
వ్రాయుచున్నది:— ఈవిల్లును నిరాకరించుటలో హిందూ
దేశీయులకోరికయు, విద్యాధికుల ఆభిప్రాయమును కర్ణాట
ప్రభువుతోనే కీర్తించుచున్నది.

రైలువే దొంగతనము.

కరాచీ జూలయి 10:— ప్రస్తుతపు కమిషనరు గారు
వచ్చినది ఘోషలు రైలునడచు చుండగా జరుగు దొంగతన
ముల నాపుటకై కఠినమైన పద్ధతు లవలంబించి పడుచున్నవి
కమిషనరుగారు క్రొత్తకొన్ని యధికారుల నిచ్చుటవల
నను, వీనినిరైలువే పోలీసు నూపరిం బెండెంటుగారు చురుకు
గా నములులోనికి పెట్టుటవలనను, దినదినము వృద్ధియగు చుం
డిన నీదురభ్యాసము చాలవరుకు తగ్గినది. కానినార్త-కెసటరును
రైలువే యధికారులు శ్రద్ధతోపనిచేసి, త్వరగసరుకుల సెక్కిం
చుకొనుటకును, దొంగలు ప్రవేశించుట కభేద్యముగ నుండున
ట్లును వేగవలను నిర్మించినగాని, దినదినము పెరిగిపోవుచుం
డిన యీదురభ్యాసమును మొదలంట పెరికి చేయుటకు వీలుం
డదు. రైలునడచు చుండగజంక్షన్ రైలు సువాయాసముగ
తలుపులు వేసిన సరుకుబండ్లను తెరిచి దోచుకొందురో నార్త
వెస్టరును, రైలువేమీది ట్రాఫిక్ యుద్యోగులకు రైలువేపోలీసు
నూపరిం బెండెంటుగారి వలన కనుబడుచుటకు యేర్పాటు
చేయబడినది. చూచుచుండిన వారికి నూరుగజముల దూరములో
రోడ్డువైపు ముగ్గురు గజదొంగలు ని య మిం ప బ డి రి.
కొన్ని తొట్టెలకును మూసిన బండుకు నొకయింజనుకట్టి గంటకు
15, 20 మయిళ్ల వేగముతో సిటీప్రేషనుకు వదిలిరి. దొంగలుండిన
సమునుండి నూరుగజములు వెళ్లినదోలేదో మూసిన పెట్టెలు
మూడింటికి రధ్రములు పొడిచి వీనిలో ప్రవేశించిరి.

టపాల ఆలస్యము.

కరాచీ జూలయి 10:— సింధు, బెలూచిస్తాను ఫెరి
షియను గల్ఫులకు వెళ్లవలసిన ఇంగ్లీషు టపాలను ద్వారకస్టే
మరు కడచిన శనివారము రాత్రికి కరాచీకి తీసికొనివెళ్ళవలసి
యిందెను. కాని ద్వారక స్టేమరు చుక్కాను విరుగుట వలన
ఆలస్యమయ్యింది ఇప్పుడివి రేపు ప్రాతఃకాలమునకు 'వరేలా'
స్టేమరు మీద ౧ వలసియున్నవి ఈవారపు టపాలు మామూ
లు ప్రకారము రేపునాయంకాలమునకు చేరవచ్చున రెండు
టపాలు ఒకపర్యాయము బటువాడా చేరుబడును

గోల్డ్ ఆరోగ్యము

పూనా జూలయి 10:— గోల్డ్ గారికి క్రమక్రమముగ
ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది. వీరీమధ్యపట్టు కమిషనరు
సభలురెంటికి వెళ్ళిరి నేడు ఇంగ్లండునుండి వచ్చిన ఉత్తర
ములవలన తెలియుచున్నది.

కెడిటు బ్యాంకు కేసు

బొంబయి జూలయి 11:— హైకోర్టు సెషన్సులో
విచారించబడుచుండిన జాఫరు జూసుబుకేసులో, నిన్న రస్తము
కామానును సాలిసిటరు తిరిగి విచారించబడి యిట్లుచెప్పెను —
నేను జాఫరుతో గోధుమల, విత్తుల వ్యాపారము ప్రారంభిం
చుటకు పూర్వము. 225,000 రూపాయల ఆస్తిపరుడనై, ఈ
వ్యాపారమువలన 36,2000 రూపాయలును ప్రతి వ్యాపార
పు భాగములలో 160,000 రూపాయలును నష్టపోవలసి
వచ్చెను. (కెడిటు బ్యాంకు లిక్విడేషనులోనికి వచ్చినప్పుడు,
లిక్విడేటరు నన్ను 365,000 రూపాయల కు త్తర వాదిగజేసెను
5000 భాగములకు, చెల్లించవలసిన 200,000 రూపాయలు.
కూడ నిండులోనున్నవి. ఈ వ్యవహారము పరిష్కరించుకొను
టకు రూపాయకు కొన్ని ఆకాలవంతున మాత్రమిచ్చితిని

బీ సెంటమ్మ యువన్యాయము

తెల్లిగ్రామువలన.

బొంబయి జూలయి 10:— దివ్యభాగ సమాజములోని
భారతీయ శాఖవారు సన్యాసపుత్రుకను సమర్పించి నక్షడు
ఆనిబీసెంటమ్మ సమాధానమిచ్చుచు నిట్లుచెప్పినది —

మహాజనులారా! బాధ్యత వృద్ధిపొందిన కొలదిని
మనము ఇంక నధికముగా దేశసేవచేయవలయును మన కూహ
లలో భిన్నాభిప్రాయము బుండినను అంతర్భాగ మొకటిగనే
యిండును. దీనివలన సేవచేయవలసిన వేరువేరు మార్గములు
కనపడు చున్నవి.

భారతీయుల పౌరస్వామ్యములు

భారతీయ పౌరులకు పూర్వమైన స్వామ్యములను కో
రుట మానవులను సేవించు పద్ధతులలో నొకటి నేను యిం
గ్లండులో నుండినప్పుడు హిందూదేశమును గురించి మరివి పో
లేదు. బర్మాండు స్వపరిపాలన విషయములోను, శ్రీ స్వా
తంత్ర్యమును గురించియు ఇంగ్లండులో సంతోషము కలుగు
చున్నను, భారతీయులు నివేదించుకొనిన సంగతులకు వారు
వినిరి.

క్వీన్స్ మందిరములో సభ.

క్వీన్స్ మందిరములో జరిగిన సభలో నేను హిందూదేశ
శ్రమనకు న్యాయము జరుగు వలయునను విషయముగురించి
ముచ్చటించితిని. ఈసభలో ముగ్గురు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు
పవ్వనించివారు. వీరుజిన్నా, సార్వభౌమజపతిరాయిగార్లు మొ
దటి వారిద్దరు బొంబయినివాసులు. లజపతిరాయిగారు గొప్ప
దేశభక్తులు, వీరుపన్యాసము లియ్యకుండ జేయుటకు హిందూ
దేశములో కొంత ప్రయత్నము సలుపబడినది. కాని ఇంగ్లండు
లో నుపవ్వనింప గల్గిరి. ప్రజాస్వామికమునకు వీరు తమకార్య
మును నివేదించిరి. ఆంగ్లేయు లిప్పటికిని సాతంత్ర్య ప్రయోలు
న్యాయవలంబులు. భారతీయుల గురించి తెలియక పోవుట
వలననే ఆంగ్లేయులు భారతీయుల ఆశయములను గ్రహింప
లేకున్నారుగాని యుద్దేశము ఫలన కాదు. క్వీన్స్ మందిరము
లో జరిగినసభలో భారతీయులకు న్యాయము జరుగవలెననియు
పూర్వముగ పౌరస్వామ్యము లియ్యవలయుననియు చెప్పినప్పు
డెల్లను, సభ్యులు హర్ష చిత్తులయిరి. భారతీయుల హక్కులకు
వ్యతిరేకముగ చెప్పినప్పుడు కోపముతో గునగుసలు బయలు
దేరి తమ యనంగీకారము ప్రకటింపబడెను.

ఆంగ్లేయులు కఠిన హృదయులగుటవలన గాక వీరికి
తిరిక లేకపోవుట చేతనే భారతీయులు బెప్పుకొను సంగతులను
వివరు.

ఆంగ్లేయ పత్రికలు.

ఆంగ్లేయ పత్రికలలో ఫ్రానిక విషయములకు చాల
ఫలమియ్యబడును కాని భారతీయుల గురించి నిర్లక్ష్యము చేయు
దురు. ఇక్కడ కొన్ని పత్రికలు ప్రజాభిప్రాయమును తెలు
పుటకు బదులుగ వ్యతిరేకముగ వ్రాయుచుండును

పాన్గ మెంటులో భారతీయులు

బర్మాండుపక్షమువారు బర్మాండు వ్యవహారములలో నెట్లు
పనిచేయుచున్నారో ఆల్ఫ్రే భారతీయుల గురించి పనిచేయుటకు
పాన్గ మెంటులో నొకపక్ష మేర్పడవలయును వీరు పూర్వపక్ష
వలంబులుగగాని, స్వాతంత్ర్య పక్షవాదులుగగాని నుండక
హిందూదేశమునకు సార్వభౌమిక పక్షముగ నుండవలెను.
భారతీయుల పక్షమున ముచ్చటించుటకై ముందు సందర్భర
ము ఇంగ్లండులో గొప్పగొప్ప పట్టుబట్టుటకు దర్శించెదము

పార్లమెంటు సభ్యులకు సాధారణ జనులే యెన్నుకొందురు గాన భారతీయుల హక్కుల విషయమై నివేదించుటకు ముందు శీత కాలములో నూరుపన్నాసము లిచ్చుట కేర్పాటు చేయువలయును.

కొంతాగ పాలనము.

సంయోగ పాలనముగూరించి యిటీవల నెంతయో చెప్పబడినది. కాని సామ్రాజ్యమునకు లోబడి హిందూదేశమునకు స్వతంత్ర పాలనాధికార మియ్యబడువరకు సంయోగపాలన ముండదని నివేదించవలెను, ఆపూర్వముకంటె యనయందేశములు నెరిపేరుట కన్నియోమాగ్గులున్నవి. కాని యిది నెరవేరుటకు ప్రతివారను సేవచేయ వలసియున్నది. మనహక్కులను ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము నివేదించుటకై మానవప్రయత్నములను చేయుదు? భారతీయులు వివేకమతులు. అందువలన నీరు నివేదించునది ఆంగ్లేయులు వివలసియుండురు. మనము స్వాతంత్ర్యమును కోరుచుంటిమి. దీని పాద్యతను వహించుటకెగు సిద్ధముగనందురు? ఈ పాద్యతను వహించుటకై గ్రామసభలును, ప్రజలు నిర్వచించు సంఘములను తలనూపునట్లు చేయవలసియున్నది. మతవిషయములలో క్లిష్టమన బిన్నాభిప్రాయములు మన యుద్దేశములను భేదించునట్లు చేయకూడదు. మహత్తరమయిన సంఘభావము ముందరను, మాతృదేశము ముందరను హిందూమతము దీయులకు భేదమేముండును? దేశము కలతకొంది యుండినప్పుడు మీరు విముఖులయి యుండవలయును. మీరు సహేతుకముగను, సదభిప్రాయముతోడను, సమైక్యమునందు జేరుటకు యత్నింపవలయును. అట్లయినచో మన ప్రవేశము శాంతముగ జరుగును.

తరువాత నీమె తన మీదవచ్చిన వాద్యముగూరించి మాట్లాడి కష్టములన్నియు తీరనివిగాన దేశసేవ చేయుటకంటె మరేమియు చేయునదిలేదని చెప్పెను. పిమ్మటనీమె చెన్నపురికి బయలుదేరినది.

అసత్య విమర్శన ఖండనము.

ఒక విమర్శకుడు.

1914 సం॥ ఫిబ్రవరి నెలలో మదరాసు 'ప్రిలింగ్' పత్రిక సంచికయందు సకలానందాది గ్రంథపంచకమునుగూర్చి వ్రాసిన యసత్యవిమర్శముంజూచితిని. ప్రసిద్ధాత్మజ్ఞానమునకును, నిర్మల దైవభక్తికిని బుట్టిల్లయిన పవిత్రభారత మాతృగర్భంబునంబుట్టిన నిజమైన యాచ్యపుత్రుల కొఱకే యీ గ్రంథములు వ్రాయబడినవి. స్వయంసార మెటుంగ శక్తిలేక, క్రిధనస్యేచ్ఛా విహారాద్య పేతుతోవిదేశీయలోకమువ్రాయబడియుండలేదు. అట్టివారు వీరింగూర్చి ప్రశంసించుట గనిపనిగాదా? ప్రశంసించినను చాక్షికులై, యసహాయున సత్యమును గప్పిపుచ్చుట మహాపాతకముగాదా? అట్లా! మనోదేహముల శక్తిలో బడిన మస్కలమున బాప భీతియెట్లుగల్గును? గ్రంథాదిమన్న విన్నప మైనదిన్నగా జూడక యనేక సహస్రవిషయ పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములగుల యుల్లెమ విమర్శక గ్రంథముల నైదింటిని విమర్శింప మొదలుపెట్టి, రమకు గిట్టని యొక గ్రంథములోని యొక్క విషయమును మాత్రమే పురస్కరించుకొని, యందును దిన్నని మర్థము గ్రహింప లేక యన్నిటిని దూలనాటుట యేటి విమర్శనము? స్వప్న వృత్తాంతము నీగ్రంథకర్త పూర్వజులవలె వ్రాయలేదు. దేవుండన్నను, ఆత్మజ్ఞాన మన్నను, లభ్యయోగ విద్రయన్నను, హరియోగ మన్నను, శాంభ విముద్రయన్నను, భక్తియన్నను, వాని సమీకరణ మన్నను నెట్లుండునోయె టుంగని వారికి రచన యంతరత్వ ప్రేరణమేయగు భావమెట్లు తెలియును? భక్తిజ్ఞాన సహచార రచనకాజ్ఞ యిచ్చుదేవుండు తెలివిలేని వాడును, నిద్రాహర మైదునాది రచనకాజ్ఞ యిచ్చుదేవుండు నాగరుకుండును గాఁబోలును? ఇట్టిగ్రంథము లాంధ్రదేశమునకుఁ బనికిరావంట! అకట! దుష్కలమహిమ! తెలివిగ దేవుండదటను జందెములు తెంచుకొని సంకరులు గండని యాయురవదన శతాబ్దముననోసట వ్రాసెను గాఁబోలును. జగ మెల్ల సంతసించు నల్లెవ్వరును గ్రంథము వ్రాయలేరు. కావున సకలానందము విద్వాంసులకే. సంతస మిచ్చునని భావము. ఒక్కొక్కని కానందమిచ్చు నొకవిషయమున్నను నీనామము చెలును. కేవల విమతభారులైన వీరికింగూఁగ బరిశ్రమ మూనంద మిచ్చియేయున్నది. కావున నామము నిల్పినది బుద్ధియందగుల లోపముచే నీయధముగు గ్రహింపలేక పోయిరి గావున వీరికొక్కరి బిక్కిరి పెక్కిరింపు శిర్కాత్తము. ప్రభావూహిక ప్రవృత్తిజ్ఞానము తాగుడివై

నడుచు చున్నప్పుడు. తాగింట్ల మంచినది గ్రంథము వా) యుటయే ప్రపంచానుభవమనియు, మానవస్వభావ పరిశీలన మనియు వీరి నిశ్చయముగాఁ బోలును. బేరా! భారతమాత పుణ్యము! యానామలు వయోమదగర్వమున వీధులలోఁ జేయుదుండగములకును, గాలము గడవిన వృద్ధులింట నాడు కొను మాటలకును గుణమెట్లు పరిణమించునో బుద్ధిగలవారికిఁ జెప్పనక్కఱ లేదుగాదా? ఇంతయేల? మూడవ జ్ఞానశ్రేణియును దెలుచియుక్కసారి పాశ్చాత్యకుటుంబముల వంకజూచిన యెడల నన్నియుం గోచరమగును. వేశ్యలనుగూర్చి రీ, రీ చొట్టి విపులముగాఁ జర్చించియుండగా, వారిజాతి యేర్పడిన నాటి పౌరీశమిక స్థితిని నూఁగించుటకై వ్రాసినయొక్క పద్యమును మాత్ర మెత్తికొని యందలి "అట్టివేశ్య" లను శబ్దార్థమును విడిచి ఖండించుట పక్షపాతమా? మఱొకటియా! మఱియు నియమిత పురుషుని దైవముగా నమ్మకొల్పుచు నన్యని స్మరింపక, భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్యాదులు గల్గియుండుచో వేశ్యలకు బ్రహ్మచర్యము, పాత్రప్రత్యయ ననయ, దాశివారికి సద్గతి గల్గుననియుం బురాణములలోఁ గలదు. అట్టి మర్వాదను చాటించు వారిపక్షమున వేయింటి కొకరు లేక పోలేదు. అదియే వ్రాయబడినది. కట్టుకథలైన పురాణములు వీరికి రుచింపవు గదా? లోకమున మర్వాద లేదనియే వీరి యూహ. స్వయంతానుసరణ శ్రీ విద్యవలని మేలు గథా నాయకియందును, విమతాను సరణ శ్రీవిద్యవలని హాని నామె పుత్రికయందును జూపుచుఁ బలుచోట్లఁ జర్చించియుండగా, వాదమునకైనం బనికిరాని యొక్క పద్యము నెత్తికొని యందలి "అంబే" యను శేవకారాధ్యమునైన గ్రహింపలేక, ఖండింబఁబోయి చల్లలగా నూరకుండుటయే మనంబడును? శ్రీ స్వాతంత్ర్యదేశ గృహధుల పాల్గొని యుండియు, వానిని స్పృహముగాఁజెప్పినచోట్ల గల్పనాచమత్కృతి లేదనుట యేటి కావ్యజ్ఞానము? వక్షనస్థలము లందెల్ల నవీరకల్పనలు నిండియుండగా లేవనుటయేటి సాహసము? తుదకు దిన్నగా ఖండించుటకు వీలుచిక్కక, మొగము పులిమినట్లయి, విషపములోఁ దెల్పినభర్తృహరి వేదనశతకాది విషయవిభాగ నీతిగ్రంథము లనేకములు పద్యములో నుండగా ఆచారి వచనము వ్రాయు మనుట యేటి భాషాభిమానము? అయినను మూడువంతులు వచనమును బద్యమును గూడనైన సులభశైలిలో వ్రాసినప్పుడును యతిసానులు కష్టమునై వచ్చినచో, యిచ్చేచ్ఛుముగా వచ్చినచో తెలిసికొన లేకపోవుట యేటి భాషాజ్ఞానము? ద్వితీయాశ్వాసములోని వేదవ్యాప్తి శీర్షికక్రింది వచనములోని భావమును గ్రహింపఁగల్గినయెడల నీగ్రంథముల నాదరించునజసంఖ్య యెంతయుండునో తెలియును. పూర్వకాల వేదమార్గ విరోధ మైన యశుత పూర్వకధకు నాయకీ నాయకులును, రసమును, రీతియు నుండవలసినట్లే యున్నవి. కొత్తవానిం ప్రాతదానితో బోల్చు జూచుట తెలిసియా? తెలియకయా? శృంగారమును హెచ్చించుటకు హేతువు వెనువెంటనే యున్నది. దానికే గాదు ప్రతివిషయమునకును వీరికలోని 40 వ పద్యమే వీజము. బ్రాహ్మణులు గోనూంస భక్షుకులగు చుండగా మన్మథాదులు బంతులవలె నెగిరి పోవుటాక వింతయా? శ్రీలు వంట మానుటకు హేతువు హ్యే గాదులు గాని చదువు గాదు. తిన్నగాఁ జూచుకొన్నచో నన్ని ఖండనములకును సమాధానము లాగ్రంథములందే యున్నవి. ఇట్టిగ్రంథములే బుద్ధివల్లలై ప్రపంచాతీతులకుఁ గూడఁ బ్రథమాశ్వాసములోని 62 వ పద్యము శరణవైయున్నది. మహర్షి సంతతివారి స్వధర్మరక్షకములగు నీగ్రంథములకు దేవాంశ సంభవులకు ననేక స్వదేశ పండితప్రభువులు పారితోషికముల నిచ్చుచుండగా విమర్శధారుల కొక్కరి పెక్కిరి వ్రాచుట పుణ్యప్రాయములుగాదా? వీరికిబుద్ధ సిరా పారుమహిమైన వచనతదాగ్రమున కైనదిగాదు. స్వేద జలధాగా పూరిత. గాత్రములతోను, మేజ్జోశ్లతోను ఓంటపూటయిందల్లోఁదెల్లనుట్లు పూత యిసుపచిప్ప లలోదినుటయే నీర నూతన మతసందేశము. అడ్డువచ్చు మరాచారదుర్మతములను ఖండించి కాలోచితరీతిని స్వకీయ సహితన ధర్మరక్షణము చేసికొనుటయే గ్రంథకర్త నూతనసందేశము. ఇదిమొన్న మొన్ననే మొదలుపెట్టిబడుటచే నుద్దయములు మాయాధర్మము లెటుంగని బాల్య దశలోనేయున్నవి. (సకేషము.)

అమృత త్వప్రాప్తి. డాక్టర్ కెరెల్ గారి పరిశోధనలు. లోకమునంల పుత్రముల నన్నింటిని రెండు తెగలు విభజింపవచ్చును. సజీవములు, నిష్జీవములు నని. ఈ విభాగము అనాదిగ దెలిసినదైయున్నది. జీవమును గురించి సృష్ట్యాదిగ తాత్వికులు చింతించుచుండిరి. జీవతత్వమెయ్యది? జీవమనగా నెయ్యది? దాని స్వరూపమెట్టిది? నిష్జీవపదార్థములు ప్రాణి యొక్క దేహమున నాహారమున ప్రవేశించి సజీవములగుటెట్లు? ఈ సజీవత్వము ఆహారరూపముగా ప్రాణిదేహము ప్రవేశించిన వెనుక నెప్పుడు గలుగుచున్నది? కొన్నాళ్లు జీవయాత్ర జరిగి యావన కామాద దశలు గడచిన వెనుక జరామరణములేల వ్రోగనలయును? జీవయొక్క తత్వమేమి? మరణస్వరూప మెయ్యది? ఇత్యాది ప్రశ్నాసరూప్రములు ప్రతి భాశాలలగు వారికి సృష్ట్యాదిగ విస్మయకారణములగు నుండినవి. జరామరణ వర్జితులగు దేవయోనులు గలరని నమ్మవారిం బూజించుట, జరామరణ రాహిత్యమునకై తపములు యోగాభ్యాసములు జేపడగ్రయలు, రసాయనములు ములు ఘటికలు మొదలగువానిం గనిపెట్టుటకు యత్నములు సహర్షలు, యోగులు, ఆయుర్వేదజ్ఞులు తమ యావత్జీవము సహాపయత్నములు చేసిరి. పాశ్చాత్య ఆయుర్వేదజ్ఞులగు రసనాదులును, ఈ జరామరణ విజయమునకై పాటుపడుట ఇష్టపడిన వదలినవారుగారు. వారు పడినపాట్లు కొన్ని ఈక్రింది వ్యాసము చదివిన నెరుంగనగును. కొన్ని మాసముల క్రిందట హ్యోరెన్ నగరమున సుప్రసిద్ధుడగు శస్త్రచికిత్సకుండగు మేజీటా అయివాడు ఒక కంటివైద్యము చేయవలసియుండెను. ఒకని కన్ను కారపు సున్నము బడుటచే పొక్కి చెడిపోయెను. నల్లగుడ్డునై నెద్దమచ్చపడెను. దృష్టిపూర్తిగ నశించినది. ఇట్టివ్యాధి నింతకుమున్ను గుదిర్చినవారు లేరు. మనకంటియంత నున్నితమగు నిర్దియము లేకదా? శస్త్రచికిత్సకు ఒక కంటివైద్యున్న ప్రాణకంటము. అయిదేడ్డకుమందు ఈరోగియే వచ్చియుండిన వచ్చిన వారి నింటికిపోవలసి యుండును. మేజీటా యేమిచేసెనో చూడుడు. వైదుదహరింపబడిన సంగతి జరిగిన కొన్ని రోజులకు ముందు మజీయొకరోగి కంటివై శస్త్రముచే నాతని కన్నగుడ్డు తీసివేయవలసియే యుండెను. ప్రాతకాలముననైన మేజీటా గారు కన్నగుడ్డు పారవై చియుంచురు. స్వస్థానక్షప్తమగు నేత్రేంద్రియమున్న నిష్ప్రయోజకమగు వస్తువుగలదా? అయినను ప్రస్తుతపు శస్త్రవైద్యులు ఒకవస్తువును పారవేయువారు గారు. ఏవస్తువెంత యుపయోగకారి కాగలనో ముందుగజెప్ప నేరికి తరము? మేజీటా గారు లాక్స్ పాస్యూమకే అను వ్రాహణమున నాకన్నగుడ్డును చక్కగాకడిగి, వప (స్టీమ్ రక్తమునుండి యొరకణములు తెల్లకణములు తొలగించినవెనుక కేషింయ ద్రవపదార్థము) యందుంచి పెట్టిరి. ఈవప (స్టీమ్) ప్రాత్రను మంచుగడ్డలలో దాచిపెట్టిరి. కొన్ని గంటల కాలము గడచిన వెనుక మేజీటా గారు తాము మంచుగడ్డలలో నిక్షేపించి యుంచిన వస్తువును బయటికిదీసి చూచిరి. కొంతభాగము చెడిపోయియుండిన గుడ్డు మజల పొగుపడి స్వచ్ఛముగాను పారదర్శకము(Transparent) గాను మారెను. ఆశస్త్రవైద్యుడు మజల దానిని మంచుపద్యమునదాచెను. అట్లుచేసిన యెనిమిదవరోజుననే వైదుదహరింప బడిన రోగి యాయొద్దికి వచ్చెను. ఆతని కన్నగుడ్డునుంచి మచ్చను చిర్చి శాను దాచియుంచిన కన్నగుడ్డునదెచ్చి దానినుండి చెక్కుచు చివ్వి రోగి కంటిగుడ్డును చిర్చిన నుకకును కించెను. కొన్ని గంటల కాలములోనే అతడు చక్కపడెను. రోగియొక్క కన్ను మంచిదృష్టియు గలవయ్యెను. డాక్టర్ కెరెల్ అను మహాశయుండు రాన్ ఫెల్డర్ శాస్త్రాలయమున శస్త్రచికిత్సయందు పరిశోధనలు చేయుచుండెను. పరాసుదేశము నలి మానెస్ నగరమున జన్మించి తనదేశమున శస్త్రచికిత్సయందు మిక్కిలి కైదైన అంతు అమెరికానుకచ్చి రాన్ ఫెల్డర్ శాస్త్రాలయమున జేరెను. ఇంతకుమున్నె రిక్ నాకేముల నై యితిని శస్త్రప్రయోగముజేసి రెనైపుజింజూబి నోడల్ పారిశోషికముంబొందెను. కాని యీయూహనియుండి పారిశోషికము నపేక్షించినవాడుకాదు. భవాష్ట్రవైకేత్యులగు నమెరికనులకు వీరి యశ్రద్ధజూచిన యాశ్చర్యము జరిగిచుచుండును. ఇంత నిపుణుడయ్యును చికిత్సలచే భవమునపొందింపక పరిశోధనయందే కాలముగడపుచున్నాడు. రక్తనాళములతో పీరుచేయు శస్త్ర

ప్రయోగములు అద్భుతములు ఇవియప్పటికే ప్రాత్రకాళగా శస్త్ర చికిత్సయందేర్పడినవి ఒక జంతువుయొక్క రక్త నాళమును దీసి మరొక జంతువుయందును దీసి వీరికి అనాయాసముగపని అట్లు చేరుజంతువుయొక్క దేహమునకు మార్పబడియు నాళములు స్వాభావికముగ వర్తించును. ఒక జంతువునుండి వేరుచేసిన రక్త నాళములను వారములు, మాసములు, హిమరాసియందు దాచియుంచి అంతటి మరియొక జంతువు దేహమున నిమగ్నము. అంతట నవిబాగుగ పనిచేయును వీరు, ఒక పిల్లియొక్క మూత్రపిండమును దీసి మరొక పిల్లి దేహమునకుమార్చిరి. రెండవపిల్లికి యేలాటివాద లేకుండ జీవించుచుండెను కొన్ని మాసముల క్రిందటనే ఎడ్వర్డు షేప్ర్ అను రసాయనవేత్త (రాబర్ట్ స్టానెటి ఆఫ్ థ్యూలు) కెరెల్ గారి ప్రయోగములను విశేషముగ బ్రతుకించి జీవము, రాసాయనిక ప్రభులచే నుత్పత్తికాగలదను తమ యభిప్రాయమును కెరెల్ గారి ప్రయోగములు దృఢపరచుచున్నవని చెప్పిరి. "ప్రయోగశాలయందలి శస్త్రజ్ఞులు ప్రవము నుత్పత్తికయ కాలము రాగలదు" అని వచించిరి.

దేహమును విడచి గాత్రముల వృద్ధి జేసనము. కెరెల్ గారు ప్రవమునకేసిన ప్రయోగములు జంతు దేహాతమలగు సంహతులు (Tissues) దేహమువిన్నయముగ జీవించు శక్తిగలవని నిరూపించినవి. అంతర్జాత జీవములై యీ సంహతులుండను. ర్యాసమును బంధించి జీవించుకొన్ని జంతువుల దేశమునంచి యుండును. ఇట్టి దేశముండు జంతు సంబంధములగు సంహతులుజీవతత్వములు గలవై యుండునా సజీవముగు జంతు దేహాతమలై యొకరించు కార్యములు దేహమువిన్న, చేయగలవా? యను సందేహము కెరెల్ గారికి గలిగెను. మానవ దేహమునుండి విశ్లేషితమయిన చర్మ ఖండము, తగు పరిస్థితియందున సజీవముగ నేయుండి నెరుగునా? తనవైజ భర్తముల గోలుపోవకుండునా? తన నిలయము విడచినవై మనహృదయము తనకు స్వాభావికమగు సంకోచ వ్యాకోచము లొనరించునా? శ్వాసకోశములను స్థానమునుండి తొలగించిన, తమ నెలవునకున్న రీతిగ తేచక మంభిక కార్యము లొనరించునా? ఒక్క సంవత్సరమునకు పూర్వము ఇట్టి ప్రశ్నలైన నడిగిన వానిని పిచ్చివానినా నెంచియుండును. మొన్న మొన్ననే ప్రచురింపబడిన "జీవయంత్రము" అను గ్రంథమున డి. డెన్ లెడ్ క్ గారు "ఒక ఆవయము దేహమును విడచినతోడనే న్యవ్యాపారము చేయకై నీ గోల్పోవుచున్నది" అనిగదా వ్రాసిరి.

కొన్ని సంవత్సరములక్రింద యేల్ కళాశాలయందు శరీరచేర్చక, శస్త్రచేర్చకనండిన వ్యోరిస్ గారుజంతు సంహతులు దేహము విన్నవెరుగగలవని నిరూపించి యుండిరి. ఈపరీక్షవారు నగరసంబంధముగు సంహతితో గావించియుండిరి. తన పరీక్షలయందు కెరెల్ గారు గొప్పగొప్ప అంగ ఖండముల గొన్నవారు కారు యనధాన్యమాత్ర పరిమితగల శకలములం గొనవారు. దేహముయొక్క ప్రస్తుతికారకములగు లక్షణములన్నియు ఏకైక కణమునందును గలవనట సుప్రసిద్ధము. ఆకణముననే జీవమును మరణమును గలుగుచున్నవి; ఆరోగ్యమునకును వ్యాధికినిగూడ నాకణమే మూలస్థానము ఆయుర్యేంద్రజ్ఞులు ఈకణములగున్న రహస్యములన్నియు నూత్ను దృష్టి క్రింద గనుగొన్నయెడల దేహమునుగలించి న్యయు వారికి దెలిసినట్లే యుండవచ్చును.

కెరెల్ గారు చర్మము, పిత్తాశయము స్థిమము మొదలగు వయములనుండి నూత్నుశకలములు భేదించి వన యొకటిరెండు గుప్తులు దానిపైబోసి మన దేహముతో సమానముగు నుష్ణోష్ణ వైపునందుండిరి. సామాన్యముగ జనులనుకొను రీతిగ గానయుండును? స్థానభ్రష్టమయిన యీసంహతులు ఏమవును. ఇదియే పోరపాటు. ఇట్లు జరుగుటకు మారుగా సహతులు మరణ చిహ్నములు కనుపరచినవిగావు. బహుల మా సంహతులు సజీవములుగనే యుండినవి. వననుండి నమ యాహారము గొనుదు తమకు బనికిరాని పదార్థముం బరిత్యజించుచుండినవి. కొన్ని గంటల కాలముననే యాసంహతులు వననుండి నివాహార పదార్థముల స్వీకరించి సజాతీయములగు కణముల నిర్మింప నారంభించెను. ప్రథమమున నేర్పడిన కణములు నూచిరూపములుగనండినవి. గాని త్వరలోనే రూప బాహుళ్యముగా గోచరమయ్యెను. నూత్నుదర్శనిగుండ దానిం జూచిన యాశ్చర్యము గల్గును. ఏప్రక్క జూచినను కొత్తకణములే. కణములు విచ్ఛల విడిగా నెరపడి సమాహమములగ జేరుచుండెను. మొదట దీసికొన్న శకలముకంటె ఇరువది ముప్పదిం యెక్కు శకలము లన్నియు లెరిగెను. ఒక మాత్రాగ శబదమునుండి తీసికొనబడిన నూత్నకణమందలి శకలము జీవతత్వములు సంపూర్ణముగా గలిగి బలీయముగ వృద్ధిబొందెను.

వృత్తాంతలేఖలు

[మా విలేఖకుల వద్దనుండి]

రాజమండ్రివార్తలు.

కాలమాసము.

రాజమండ్రి జులై 10:— వేసవిచాలవరకు తగ్గినది. రెండవమాడలోజులనుండి కొంచెమువర్షము కురియుచున్నది. మాపురమున విద్యాలయములన్నియు తెరువబడినవి. ఫస్టుఫార్మునుండి ఇంటర్ మిడియేటువరకుగూడ స్కీలు లేవనిగోల. స్కీలులేక చాలామంది పిల్లులెల్లపోయిరి. ఇంకొకవైపునూలు సెకండు ప్రేక్షకారేజియన్నప్పటికి చాలినంతమంది పిల్లులు రాగలరు.

ఆకాలమరణములు.

పాఠశాలల యిస్సెక్టరు పదవినుభవించి దొరతనము వారినుండి రావుపహదరు సంపాదించి ఘనతరక్కిన మంత్ర పూడి కామేశ్వర రావుపంతులుగారు వారమురోజులక్రిందట మాపురమున స్వగృహములో స్వగస్తులైరి. వీరు వ్రాసిన పీటలో తమలై డెరియను 500 రూపాయలను దొరతనము వారి ఆర్జునకాలేజికి యిచ్చివేసినది తెలియనచ్చుచున్నది. సబసిస్టెంటుగానుండి యీవూరికి అసిస్టెంటు యిస్సెక్టరుగావచ్చిన తోపల్లెనాగభూషణంగారు రావపుండులేచి కాకినాడలో వారమురోజుల క్రిందట మృతివొందిరి. వీరు మిక్కిలి సుగుణసంపత్తిగలవారు. ఇంకను వృద్ధిలోనికి రాతగినవారు. వీరయకాలమరణము మిక్కిలి విచారకరము.

డైరెక్టరు.

విద్యాశాఖాధికారియగు స్టానువోరగారు మొన్నటి దినం విశాఖపట్టణమునుండి మాపురమునకువచ్చి నిన్నటిరోజున ట్రైనింగునూలు, ఆర్జునకాలేజి తనిఖీచేసిరి. ఎల్.టి. కాసు యిచ్చటనే పెట్టుటకు నిశ్చయించినదియు, రాజోవుమార్చిలో నుపక్రమించెదరనియు తెలియచున్నది. ఆందుకుగాను అప్పటి ట్రైనింగునూలున్న బాగాలోనే మరియొకమేడ కొద్దిరోజులలో జేయదురట.

పితాపురము వార్తలు.

నవీనాంధ్రఖండనము.

పితాపురము జులై 9:— పాఠశాలలయందు నష్టనాయకంబైన నవీనాంధ్రమును దొలగించి యెప్పటియట్లు ప్రవేశ పరీక్ష మొదలు పట్టపరీక్షవఱకు గ్రాంథికాంధ్రభాషాగ్రంథముల నవశ్యకతనియములుగ నుంచి విద్యార్థులు వ్యాసములను సలక్షణ భాషలో వ్రాయ నియమింప విద్యాధికారుల కొకవిన్నపమును బంపుటకై యీనెల 8 వ తేది బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ పితాపురము రాజావారి యున్నతపాఠశాల యందు నొకసభ సమావేశమయ్యెను. పితాపురపు పౌరులేగాక కాకినాడనుండి ము. రావుపహదర్ కొమ్మిరెడ్డి మ్యానారాయణమూర్తిగారు మొదలగు ప్రముఖులుగూడ సభ నలంకరించి యుండిరి. ప్రజరి డిప్టీ కలెక్టరుగారగు పండిత నాగేశ రావు పంతులుగారు బి.వి. బియల్, ఆగ్రా సనాథిపర్యమును వహించిరి. కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు, ఆదిపూడి సోమనాధరావుగారు, పురాణపండ్ మల్లయ్యశాస్త్రిగారు, కాశీభట్ట సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు, అలీహాజిగారు వి. వేంకట రామశాస్త్రిగారు, కూచి నరసింహము పంతులుగారు మొదలగువారు గ్రాంథికభాషా ప్రాశస్త్యమును గూర్చియు నవీనాంధ్రముయొక్క యనర్థములను గూర్చియు నెంతయు యుక్తి యుక్తముగా నుపన్యసించిరి. విద్యాధికారులకు బంపవలసిన తీర్మానమును డిప్టీ తహశీలుదారుగారగు వారణాశి కోనేటి రావునాయుడుగారు రుపపాదించిరి. సరోజిజస్ట్రార్ గారగు జగన్నాథం పంతులుగారు దాని నామోదించిరి. యూనియన్ చేరుమేక గారగు క్రొత్త వెంకట్రాజుగారు బలపఱచిరి. సభా సదులందఱు వైకంఠయ్యగ నీతీర్మానము నామోదించిరి. సభాధ్యక్షులుగారు నవీనాంధ్రమునకామ్యము ఆంధ్రమే కాదనియు, ఆంధ్ర భాషకు ముప్పుననుచుచు నొక యుత్సాహ తమనియు నెలవచ్చి, యాంధ్రులు తమ యావచ్చిని వినియోగపఱచి సరళభాషలో నానా విషయముల పుస్తకములనుసలక్షణముగ వ్రాసి యాంధ్రభాషా యోషామల్లని నలంకరింప వలయునని ప్రోత్సాహపఱచిరి ఆగ్రాసనాథిపతి గారికి గృత్యతాపూర్వక వందనముల నర్పించుటతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

రాజనోలు వార్తలు

కరణముల సంఘము

రాజనోలు జులై:— ఈ సంఘము 19 జనవరి 1913 తారీఖున ఏర్పడినది. దీనికొక యభ్యుత్థాండను నిరువురు కార్యదర్శులును, నిరువది యిద్దరు కార్య నిర్వాహక సభ్యులును గలరు చాదాపుగ ఈ తాలూకా యావన్మండలి కరణములును సహాయ కరణములును, దీనికి స్థాధారణ సభ్యులయి యున్నారు. ఈ సంఘము పత్రమున 1913-1914 సం॥లో కాకినాడ రాజమహేంద్ర వరములలో జరిగిన గోదావరి మండల సభలకు ప్రతినిధులేగి ననిజేసిరి. మా సంఘమువారు వేతనాభివృద్ధికయి చెన్నపురి దొరతనము వారికి విజ్ఞాపనముం బంపు కొనగా అట్టి దారుల కొరిక నొనగుటకు దొరతనమువారత్యులయి యున్నారు"ని ఉత్తరువు దయచేసిరి. పోలీసు పనులకయి ఏర్పడిన తలియారులను మనగబుల తాబేలను, రెవిన్యూ పనులకయి ఏర్పడిన వెట్టియారులను కరణముల తాబేలను సర్కారు పనులు చేయు లాగు నుత్తరువుల దయచేయించ కొరి తహశీలుదారు వారికొక ఆర్డీ దాఖలు చేయబడినది ఈ సం॥ రెండవ పంట జమా బందీకి, తాలూకా ప్రధానసభ్యులయిన రాజనోలుగారు వంటపూట్ల యనలేక భోజన సదుపాయము బొత్తుగ లేనందునకు మాతాలూకా హేడ్కుమార్తా పద్మసాలల నగనిహం పంతులుగారును సెకండుకుమార్తా దత్తాత్రేయలు పంతులుగారును రాజనోలు సత్రములో భోజనవసతి నేర్పరచి, సందునకై సంఘమువారి కృతజ్ఞతను తెలియచుటకు గడచిన నెల 1 వ తేది నొకసభ జరుపబడినది.

గౌరవీరువుల పాఠశాల.

ఈ పాఠశాల కీలకసంవత్సరమందు వచ్చిన గౌరవీరువుల పుష్కరపుష్పకాలమున మానగరము ఖండము వారియాదార్యముచే స్థాపించబడినది. దీనికి వేరపట్నము కాపరస్తులు గౌరవబలి సుబ్బాగాయుడుగారు య 6,80 కెంటు ఊడ్చు భూమిని గానుచేసినారు. సితిపరులగు నెక్కడ్రు ధర్మాత్ములకూడ గు. 2,000 ల వరకు చందదయచేసినారు. భూమి నలన పన్ను పోగాసాలకు నాలుగుపుట్ల ధాన్యమును రొక్కము వలన స్థాలుకు రు. 180 లు వడ్డీయును ఆదాయము వచ్చుచున్నది. ఈ పాఠశాలయందు కావ్యముల కొకరును వేదమున కొకరును ఇరువురు పాఠ్యాధ్యాయులున్నారు. వీరిరువురకు వొక్కొకరికిపాలుకు రెండుపుట్లధాన్యమును రు.71 ల రొక్కము నియ్యబడుచున్నవి. ఈ పాఠశాలయందీపుకు 6 గురుకావ్యమును, ఒకరువేదమును, ఇొవురువేదము, కావ్యమును, చదువుకొనుచున్నారు. భోజనవసతి లేక విద్యార్థులు చిక్కుపడుచున్నందున పాఠశాల కమిటీవారు, స్వార్థత్యాగియు దైవ భక్తులు కగు భమిడిపాటి సాంబయ్యగారిని హావ కమిటీ మెంబరుగఁ జేర్చుకొని వారి నహాయన విద్యార్థుల కన్నము వెట్టించుచున్నారు. ఇది అవిచ్ఛిన్నముగ జరుగుటకయి సాంబయ్యగారు పూనుకొని గ్రామానుల వెంటితిరిగి సత్రము కొఱకు పాటుపడుచున్నారు. కావున దేశకాల సాత్రములను, దానముయొక్క ప్రాశస్త్యమును నెఱుంగు మహాజననీ సాంబయ్యగారి నాదరించి శక్తిసంపదలేకుండ తమ ధర్మమును ప్రకాశింపఁ జేయుటకు కోరుచున్నాము.

జూ బు లు.

I

ఒక మేజిస్ట్రేటుపై దోషారోపణ.

ఆయా, తెనాలి ప్రేషనరీ మేజిస్ట్రేటుగారు లెచములు తీసి కొనుచున్నారనియు, వారిని సస్పెండుచేసి గాని, బదలాయించిగాని విచారణ జరుపునెవల రుజువు పరచెదమనియు కొందరు గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరు గారికి బంపి కొనినటును వకేళ్ళలో కొందరు స్వయముచ్చురు గారికి విచ్చించుకొన్నట్లును బలమయిన వినికిడిగలిగెను. అట్లు జరిగి యుండినపుడు వ్యాయము కనుగొనటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటును సదరుపరిలోనుంచి తొలగించి విచారణచేయుట యవసరము. ఆధికారు లెంతయక్రమములు చేసిననుపనికివచ్చి చెప్పనారయెదదు అతెవరయిన పయికవచ్చి చెప్పబూనుకొన్నను తోటి యధికారులు వారిని నిరుత్సాహపరచి మొగ్గలోనే త్పించి వేయుట శోచనీయము. విచారణ ఆరంభించు విషయములలో సయితము సకాలము లోన్ల న్నారంభించక ఆలస్యముగ జరుపుటచే, రుజువుకాదగిన సంగతులు రుజువుగాక ప్రాయశః చెడి పోవుచుండును. ఈకారణముచేత నధికారులు నిరంకుశులయి యెవరిని లక్ష్యముచేయక లంచములుతీసి కొనుట కలసించుచుండును. ఇప్పుడు సబు మేజిస్ట్రేటుగారి మీదవచ్చిన ఫిర్యాదులు నిజమనికాని యబద్ధమనిగాని నేను చెప్పటలేదు ఇంతమంది పెద్దమన ఘోలు వచ్చిచెప్ప సంగతుల నిష్కృష్టపరుచుటకంటె వేంటనే గబు మేజిస్ట్రేటును సస్పెండుచెసి విచారించి నిజమనినచో శిక్షచేయుటయు నబద్ధమయినచో ఫిర్యాదుచేసినవారిపై చర్య, జరుపుటయు సమంసము దీని మాకతెక రుగారు గమనించుదురుగాక.

క ప హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు. బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రారంభమగు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూళ్ళు నాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, ఊయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ప హ రి మూర్తము.

చిన్నడబ్బి 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బిల నూరు గలది) 1-కి వెల రూ. 2-0-0.

ఈ మూర్తము నవమూలకలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీకన, శైత్యజ్వరము మొదలగునానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది.

క ల రా మూత్రము.

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రము వెల రూ. 0-6-0.

కలరా వ్యాధిని నివారించుటకు అలలుజాడ్యము. ఇది గాలియగు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తిరుట ఆవశ్యకము. కలరా యగ్గుచోట సీటిని కాచిత్రాగూట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రము.

20 మాత్రల డబ్బి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జిగురు విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూల శంక కు తైలము.

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-12-0

అనేకవలన ఆసనముదగ్గర. చర్మము క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడుటతో శుభ్ర మందతవలన (Torpid liver,) అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక మాసమునకు, మలావరోధమువలన బహిష్కరింపబడు పోయినపుడును ఇతర సమయములందు రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువా మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి తైలము.

వెల డబ్బి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషభాధను గలిగించును న్నవి ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

కుష్టుకు తైలము

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

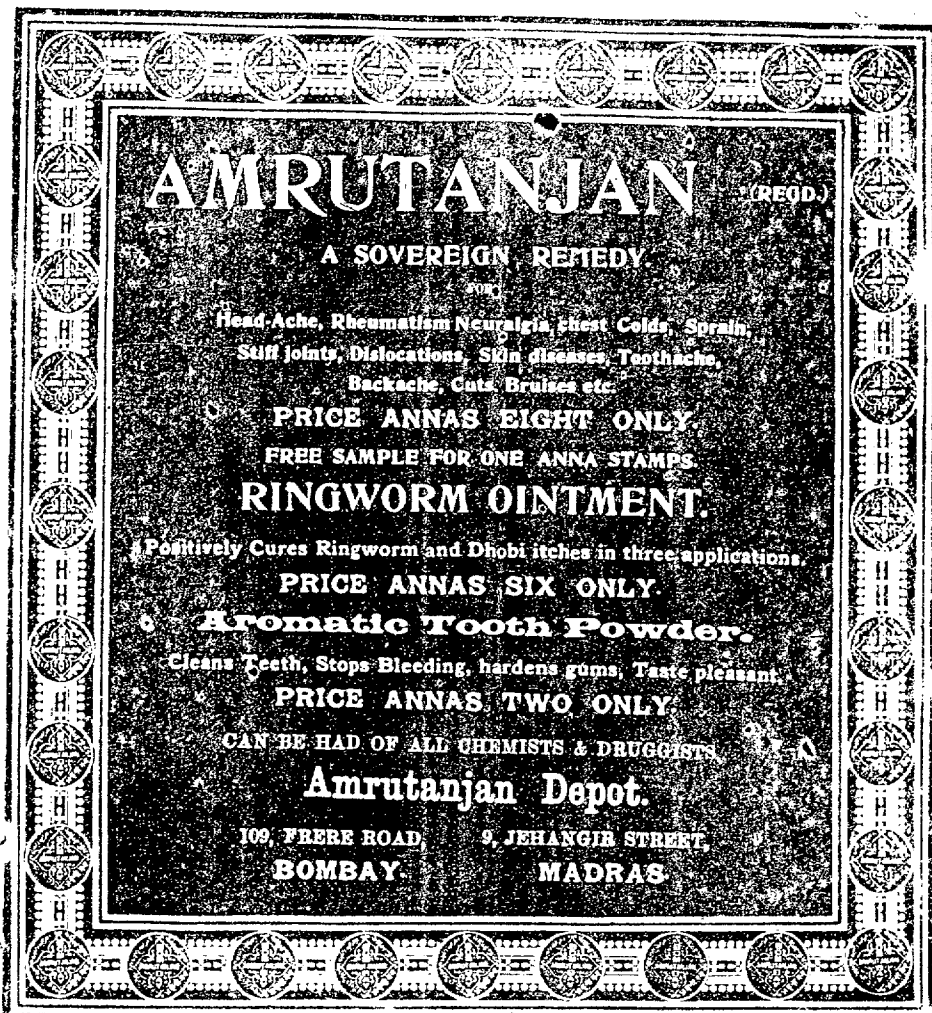
వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు వ్రుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగఁ గలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

A WONDERFUL AMULCT.

ఇదియొక గొప్ప క్రిమి నిమిత్తమైన ఔషధము. దీని ప్రభావ మత్యంతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంక్షోభము కావు. 2 కలరా, అమృతాంజనము మొదలగు అంతు నొచ్చు ములకు శోకనీయ. 3 భూతాల్పేష పీడనములకు పాఠకాలు ను. 4 వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5 నొప్పలు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, దెబ్బలు, హరించు ను. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వరూపు, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును, 7 కర్మకర్తవ్యము క్రియమిత్రువులగు దురు. 8 సేవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10 నీనొక వ్యాధి, వ్యవహార, కార్యాగ్రహణ మేతమై వెళ్ల బోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. అది యట్టి మహిమగలదని అనుభవములు వేరొక్క యువ్యభూతము వక్కాణించియున్నాడు. ఇది సర్వోపద లేదనియు నొక ఘోషాన్ని మహామృతమే గని వెట్టి బడినదేగాని కాలోచింప వేషదారులవలన గని వెట్టిబడినది గాదు. శ్రీపురుషులు ఆ పాలవృద్ధులందఱును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన ఆ మూల్యమైన సుపత్యమైన ఔషధమైయున్నది. వేయేలకొద్ది తీసుకొని పరీక్షించు. అది ఆనందసముద్రమున నిన్నోల లాడించుట నిజము.

తామెతు వెల రూ. 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:— పి. రాఘవనాథనరాయణ,

మెన్మెరిస్ట్రో యినిస్ట్రీ ట్యూట్, బెంగళూరు. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!

ఉచితము! 10 కె.టి. బంగారు సులోచనము!! ఉచితము!!

దర్బారులకు, తలనొప్పలకు, పొక్కునొప్పలకు, కీళ్లనొప్పలకు, పురాణవాత, మేహనొప్పలకు, పక్షివాతములకు, దెబ్బలు, పొట్టు, వాపులు, వుబ్బలు, దగ్గు, శైత్యమునకు, తేలు, క్షేర, మే, విష జంతువులకాట్టకు, పుండ్లకు, ముచించు. సీసా 1-కి రూ. 0-6-0. 12 సీసాలు రూ. 4-8-0. 12 సీసాలు ఒకసారి తెప్పించుకొనువారికి ఒక మంచి లీవరువాచీ (కేబు గడియారము గాని) లేక 14 కె.టి బంగారు పాతీగల పొందున కలముగాని, లేక ఒక 10 కె.టి బంగారు చలనతెల్లెత్తముల సులోచనములు గూడుతో గాని ఈ మూడులో యేదైన ఒకటి ప్రపంచముగా బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంగారు సులోచనములు యెచ్చటకొన్నను రూ. 5-8-0 లకు తక్కువ చిక్క వేరదు. కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడు! త్వరపడు!!

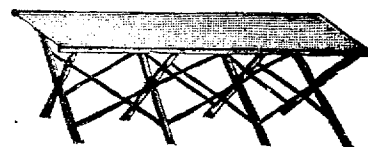
మంచి లీవరు (వాచీ) కేబుగడియారము ఉచితము.

14 కె. టి. బంగారు పాతీగల పొను కలము, ఉచితము.

జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., తణుకు. (కృష్ణాజిల్లా)

G. R. Dass & Co., Tanuku, (Kristna District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మదతమంచము 1000 పానల బరువును ధరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల రైలు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0 దోమతెర 4-0-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈసామాను అన్నింటితో పూర్త ధర 16-8-0 అడ్వాన్స్ లెండు రూపాయలు పంపవలయును. సామగ్రి అమ్మబడు వద్దకకాల:-రామకోటి బిల్డింగులో గలవు ఉత్తరములు:-గౌతా అందు కంపెనీ,

57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (ఎ. పి.)

(1-7-14) మద్రాసు. అనివ్రాయుడు.

ఇవి మృత.

క్రయం రూ. 2

జన్మ పత్రికా.

ఈమ కిడ్లల జనన సంవత్సరము, మాస, రిషి, వార, జననకాలముల జక్కగా వ్రాసిపంపినయెడల మేమిచ్చుట జననకాలమును క్షేత్రమనుకొని జనన కుండలి - అంశ కుండలి మహాదశ మొదలగునవి చేర్చి శిశువునకు జన్మక్షేత్రకోమ బాలారిష్ట, నోషము మొదలగునవి యుండినంత తత్పరిహారమై కాంతి దానాన లంకేయక్రిమమున్న, మాతాపితృకృష్ణమును విచారించి శిశువునకు విక ముందు నిన్నవ సంవత్సరములలో, నిట్టిగండములకలె రాగల విషయమును శిశువుయొక్క, ఆయు మృత్యుసూచి విషయమునుసహ విశదముగా వ్రాసి జన్మపత్రికను సిద్ధపరిచి పంపెదము.

బొల్లగూని నివారణ మహాయంత్రము.

ఈ మహాయంత్రము నొక పెండితాయంత్రో శ్రేష్ఠ భద్ర పరిచి కిడ్లలకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వరకు రాగల బాలారిష్టము ఖండితముగా పరిహారము గాగలదు. బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మపత్రిక వెల రూ. 2

విల్లాసం:- పి. హెచ్. ఎం. సిద్ధాంతము.

హైదరాబాద్ (బిల్లా బల్లారి)

ప్రయోగములు అద్భుతములు. ఇకయిప్పుడొక క్రొత్త శాఖగా శస్త్ర చికిత్సయందేర్పడినది. ఒక జంతువుయొక్క రక్త నాళమును దీసి మరొక జంతువుయందును దీసి వీరికి అనాయాసముగపని. అట్లవేరుజంతువుయొక్క దేహమునకు మార్పబడియు నాళములు స్వాభావికముగ వర్తించును. ఒక జంతువునుండి వేరుచేసిన రక్త నాళములను వారములు, మాసములు, హిమరాసియందు దాచియుంచి అంతట మరియొక జంతువు దేహమున నిమగ్నము. అంతట నవిచాగగ పనిచేయును వీరు, ఒక జిల్లియొక్క మూత్రపిండమును దీసి మరొక జిల్లి దేహమునకుమార్చిరి. రెండవజిల్లికి యేలాటివాధ లేకుండ జీవించుచుండెను కొన్ని మాసముల క్రిందటనే ఎవ్వరైనా పేరక అను రహస్యవేత్త (రాయల్ సొసైటీ ఆఫ్ ట్యూలు) కెల్లోగారి ప్రయోగములను విశేషముగ బ్రస్తుతించి లేవనెత్తి, రాసాయనిక పద్ధతులచే నుత్పత్తికాగలదను తమ యభిప్రాయమును కెల్లోగారి ప్రయోగములు దృఢపరచుచున్నవని చెప్పిరి. “ప్రయోగశాలయందలి శస్త్రజ్ఞులజీవము నుత్పత్తికేయు కాలము గాగలదు” అని వచించిరి.

దేహమును విడచి గాత్రముల వృద్ధిగొడవనము. కెల్లోగారు ప్రథమమునజేసిన ప్రయోగములు జంతు దేహాగతములగు సంహతులు (Tissues) దేహమువినా, స్వయముగ జీవించు శక్తిగలవని నిరూపించినది. అంతియే జీవములై యీ సంహతులుండును. శ్వాసమును బంధించి జీవించుకొన్ని జంతువుల దశాయుధియందును. ఇట్టి దశాయుధులు జంతు సంబంధములగు సంహతులుజీవతత్వములు గలవై యుండునా సజీవముగ జంతు దేహాగతములై యెవరించు కార్యములు దేహమువినా, చేయగలవా? యను సందేహము కెల్లోగారికి గలిగెను. మూల దేహమునుండి విశ్లేషితమయిన చర్మ ఖండము, తగు పరిస్థితియందున సజీవముగ నేయుండి వెరుగునా? తనవై జంతువుల గోలుపోవకుండానా? తన నిలయుము విడచినదై మనహృదయము తనకు స్వాభావికమగు సంకోచ వ్యాకోచము లొనరించునా? శ్వాసకోశములను స్నానమునుండి తొలగించిన, తమ నెలపునన్నరీతిగ తేచక కుంభక కార్యము లొనరించునా? ఒక్క సంవత్సరమునకు పూర్వము ఇట్టి ప్రశ్నలైనవన నడిగిన వానిని పిచ్చివానినా నెంచియుండును. మున్నమున్ననే ప్రచురింపబడిన “జీవయంత్రము” అను గ్రంథమున క్లెగ్గెన్లడకగారు “ఒక అవయవ దేహమును విడచినతోడనే స్వవ్యాపారము చేయుకొని గోల్పోవుచున్నది” అనిగదా వ్రాసిరి.

కొన్ని సంవత్సరములక్రింద యేల్ కళాశాలయందు శరీరచేర్చక. శస్త్రచేర్చకనండిన హార్వీన్ గారుజంతు సంహతులు దేహము వినా వెరుగగలవని నిరూపించి యుండిరి. ఈపరిశోధనా సగ్రంథమును సంహతితో గావించియుండిరి. తన పరీక్షలయందు కెల్లోగారు గొప్పగొప్ప అంగ ఖండముల గొన్న నాచుకారు యవధాన్యమాత్ర పరిమితిగ శకలములను గొనవారు. దేహముయొక్క ప్రవృత్తికారకములగు లక్షణములన్నియు ఏకైక కణమునందును గలవనట సుప్రసిద్ధము. అతితక్కువనే జీవమును మరణమును గలుగుచున్నవి; ఆరోగ్యమునకును, వ్యాధికిగూడ నాకటమే మూలస్థానము అయిన రేవద్దట్లు ఈ కణములనుగొన్న రహస్యములన్నియు నూత్ను దృష్టి క్రింద గనుగొన్నయెడల దేహమునుగలించి స్వయము వారికి దెలిసినట్లే యుండవచ్చును.

కెల్లోగారు చర్మము, పితృశయము స్థిరము మొదలగు అవయవములనుండి నూత్ను శకలములు భేదించి వసయొకటిరెండు కుపులు దానిపైబోసి మన దేహముతో సమానముగ నుష్ణోష్ణత పెట్టుచుండుండిరి. సామాన్యముగ జనులనుకొను రీతిగ గాత్రముండును? స్థానభ్రష్టములయిన యీ సంహతులు యెవరు. ఇదియే పాఠపాటు. ఇట్లు జరుగుటకు మారుగా సంహతులు మరణ చిహ్నములు కనుపరచినవిగావు. బహుల మా సంహతులు సజీవములుగనే యుండినవి. పసనుండి తమ యాహారము గొనుచు తమకు బనికిరాని పదార్థములను బరిశ్రేణించుచుండినవి. కొన్ని గంటల కాలముననే యాసంహతులు పసనుండి నిజాహార పదార్థముల స్వీకరించి సజాతీయములగు కణముల నిర్మింప నారంభించెను. ప్రథమమున నేర్పడిన కణములు నూచిరూపములుగనుండెను. గాని త్వరలోనే రూప బాహుళ్యముగా గోచరమయ్యెను. నూత్నుదర్శినిగూడ దానిం జూచిన యాశ్చర్యము గల్గును. ఏప్రక్క జూచినను కొత్తకణములే, కణములు విచ్ఛల విడిగానేర్పడి సమాహతులుగ జేరుచుండెను. మొదట దీసికొన్న శకలముకంటె ఇరువది ముప్పదిం డలుగ శకలము లన్నియు తెరచెక ఒక మాత్రాగ శాబమునుండి తీసికొనబడిన నూత్నపిండమందలి శకలము జీవతత్వములు సంపూర్ణముగా గలిగి బలీయుముగ వృద్ధిపొందెను.

వృత్తాంతలేఖలు

[మా విలేఖకుల వద్దనుండి]

రాజమండ్రివార్తలు.

కాలమాసము.

రాజమండ్రి జూలై 10:— వేనవిచారవరకు తగ్గినది. రెండుమాడురోజులనుండి కొంచెమువర్షము కురియుచున్నది. మాపుమున విద్యాలయములన్నియు తెరువబడినవి. భస్మస్థానమునుండి ఇంటిరు మిడియేటువరకుగూడ స్కీటు లేవనిగోల. స్కీటులేక చాలామంది జిల్లులవెల్లిపోయిరి. ఇంకొక మోస్తూలు నెకండు గ్రేడుకాలేజియన్నప్పటికి చాలినంతమంది జిల్లుల రాగలరు.

అకాలమరణములు.

పాఠశాలల యిద్దెక్కురు పదవిననుభవించి దొరతనము వారినుండి రావుబహదరు సంపాదించి ఘనతక్కిన మంత్రాధి కామేశ్వర రావుపంతులుగారు వారమురోజులక్రిందట మాపురమున స్వగృహములో స్వస్థులైరి. వీరు వ్రాసిన పీటలో తమరై యెరియును 500 రూపాయలను దొరతనము వారి అర్హుకాలేజికి యిచ్చివేసిరి తెలియవచ్చుచున్నది. సుబసిన్డెంటుగానుండి యీవూరికి అసిస్టెంటు యిన్స్పెక్టరుగావచ్చిన లోపల్లెనాగభూషణంగారు రాచపుండులేచి కాకినాడలో వారమురోజులక్రిందట మృతిపొందెరి. వీరు మిక్కిలి సుగుణసంపత్తిగలవారు. ఇంకను వృద్ధిలోనికి రాతగినవారు. వీరియకాలమరణము మిక్కిలి విచారకరము.

డైరెక్టరు.

విద్యాశాఖాధికారియగు స్టానువొరగారు మొన్నటి దినం విశాఖపట్టణమునుండి మాపురమునకువచ్చి నిన్నటిరోజున త్రైసింగన్మూలు, అర్ధస్కాలేజి తనిఖీచేసిరి. ఎల్.టి. కాసు యిచ్చటనే పెట్టుటకు నిశ్చయించినయి, రాబోవుమార్చిలో నుత్పత్తిమించెదరనియు తెలియచున్నది. అందుకుగాను అప్పటి త్రైసింగన్మూలున్న జాగాలోనే మరియొకమేడ కొద్దిరోజులలో జేయుదురు.

పితాపురము వార్తలు.

సవీనాంధ్రఖండనము.

పితాపురము జూలై 9:— పాఠశాలలయందు ననగ వాయకంధైన సవీనాంధ్రమును దొలగించి యెప్పటియట్ల ప్రజల పరీక్ష మొదలు పట్టపరీక్షవఱకు గ్రాంథికాంధ్రభాషాగ్రంథముల నవశ్యతలేనియములుగ నుంచి విద్యార్థులు వ్యాసములను సలక్షణ భాషలో వ్రాయ నియమింప విద్యాధికారుల కొకవిన్నపమును బంపుటకై యీనెల 8 వ తేది బుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీ పితాపురము రాజావారి యున్నతపాఠశాల యందు నొకసభ సమావేశమయ్యెను. పితాపురపు పౌరులేగాక కాకినాడనుండి ముగ్గురు రావుబహదర్ కొమ్మిరెడ్డి న్యాయారా యణమూరిగారు మొదలగు ప్రముఖులుగూడ సభ నలంకరించి యుండిరి. ప్రెజిడి డిప్టి కలెక్టరుగారగు పండిత నాగేశ రావు పంతులుగారు బి.ఏ, బి.ఎల్, ఆగ్రాసనాగిపర్యాయమున వహించిరి. కాశీభట్ బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు, ఆదిపూడి సోమనాధరావుగారు, పురాణపండ్ల మల్లయ్యశాస్త్రిగారు, కాశీభట్ల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు, అలీపాకవిగారు వి. వేంకట రామశాస్త్రిగారు, కూచి నరసింహము పంతులుగారు మొదలగువారు గ్రాంథికభాషా ప్రాశస్త్యమును గూర్చియు నవీనాంధ్రముయొక్క యనర్థములను గూర్చియు నెంతయు యుక్తి యుక్తముగా నుపన్యసించిరి. విద్యాధికారులకు బంపవలసిన తీర్మానమును డిప్టి తహశీలుదారుగారగు వారణాశి కోనేటి రావునాయుడుగారు రుపపాదించిరి. సర్వరిజస్ట్రారుగారు జగన్నాథం పంతులుగారు దాని నామోదించిరి. యూనియన్ చేరుమేకగారగు క్రొత్త వెంకట్రాజుగారు బలపఱచిరి. సభా సదులందఱు నైకకంఠ్యముగ నీతీర్మానము నామోదించిరి. సభాధ్యక్షులుగారు సవీనాంధ్రమునగ్రామ్యము ఆంధ్రమే కాదనియు, ఆంధ్ర భాషకు ముప్పుననూచించు నొక యుత్పాతమనియు నెలవిచ్చి, యాంధ్రులు తమ యావచ్చుకొని వినియోగపఱచి సరళభాషలో నానా విషయముల పుస్తకములనుసలక్షణముగ వ్రాసి యాంధ్రదాసా యోహుతల్లిని నలంకరింప వలయునని ప్రోత్సాహపఱచిరి ఆగ్రాసనాధిపతి గారికి గృత్యతాపూర్వక వందనముల నర్పించుటో గభ సమా పయ్యెను.

రాజనోలు వార్తలు.

కరణముల సంఘము.

రాజనోలు జూలై — ఈసంఘము 19 జనవరి 1913 తారీఖున ఏర్పడినది దీనికొక యధ్యక్షుడును నిరువురు కార్యదర్శులును, నిరువది యిద్దరు కార్య నిర్వాహక సభ్యులును గలరు దాదాపుగ ఈ తాలూకా యావన్నెయి కరణములును సహాయ కరణములును, దీనికి స్థాధారణ సభ్యులయి యున్నారు సంఘము పత్రమున 1913-1914 సెల్యులో కాకినాడ రాజమహేంద్ర వరములలో జరిగిన గోదావరి మండల సభలకు ప్రతినిధులేగి ననిజేసిరి. మా సంఘమువారు వేతనాభివృద్ధి కయి చెన్నపురి దొరతనము వారికి విజ్ఞాపనముం బంపు కొనగా “అర్జి దారుల కొరిక నొసగుటకు దొరతనమువారతత్వలయి యున్నారు”ని ఉత్తర్వు దయచేసిరి. పోలీసు పనులకయి ఏర్పడిన తలియారులను మునగులు తాతలును, రెవిన్యూ పనులకయి ఏర్పడిన వేటియారులను కరణముల తాతలును సర్కారు పనులు చేయు లాగు నుత్తరువుల దయచేయించ కొరి తహశీలుదారు వారికిక అర్జి దాఖలు చేయబడినది ఈ సంగి రెండవ పంట జమా బంధికి, తాలూకా ప్రధానస్థలమయిన రాజనోలునందు పంటపూటిల్ల యనలేక భోజన సదుపాయము బాతుగ లేనందునకు మాతాలూకా హేడ్డుగుమాస్తా పద్మసాలల నగ్గెనాం పంతులుగారును నెకండుగుమాస్తా దత్తాత్రేయులు పంతులుగారు ను రాజనోలు సత్రములో భోజనవసతి నేర్పరచి, నందునకై సంఘమువారి కృతజ్ఞతను తెలియచుటకు గడచిన నెల 27 వ తేది నొకసభ జరుపబడినది.

గౌరవీపుష్కర పాఠశాల.

ఈ పాఠశాల కీలకసంవత్సరమందు వచ్చిన గౌరవీపుష్కరపుణ్యకాలమున మూసగియు ఖండము వారి యాదార్యముచే స్థాపించబడినది. దీనికి పెనపట్టుము కాపగ్గెల్లుల గోరబులి సుబ్బాగాయుడుగారు య 6,80 కేంటు ఊడ్చు భూమిని గాము చేసినారు. సిలిపరులగు నెక్కెడ్డు ధర్మాత్ములకుడు గు. 2,000 ల వరకు చందాదయచేసినారు. భూమి నలవ పన్ను పోగాసాలుకు నాలుగుపుట్ల ధాన్యమును రొక్కము వలన సాలుకు రు. 1,60 లు వడ్డీయును ఆదాయము వచ్చుచున్నది. ఈ పాఠశాలయందు కావ్యముల కొకరును వేదమున కొకరును ఇరువురు పాఠాధ్యాయులున్నారు. వీరిరువురకు నొక్కొకరికిసాలుకు రెండుపుట్లధాన్యమును రు.71ల రొక్కము నియ్యబడుచున్నది. ఈ పాఠశాలయందీపుడు 6 గురుకావమును, ఒకరువేదమును, ఇళవురువేదము, కావ్యమును, చిద్రవు కొనుచున్నారు. భోజనవసతి లేక విద్యార్థులు చిక్కుపడుచున్నందున పాఠశాల కమిటీవారు, స్వార్థత్యాగియు దైవభక్తులు నగు భుమిపాటి సాంబయ్యగారిని కూడ కమిటీ మెంబరుగఁ జేర్చుకొని వారి సహాయమున విద్యార్థుల కన్నము పెట్టించుచున్నారు. ఇది అవిచ్ఛిన్నముగ జరుగుటకయి సాంబయ్యగారు పూనుకొని గామావల వెంటిలిరి. సత్రము కొఱకు పాటుపడుచున్నారు. కావున దేశకాల సాత్రములను, దానముయొక్క ప్రాశస్త్యమును నెఱుంగు మహాజననీ సాంబయ్యగారి నాదరించి శక్తికంఠలేకుండ తమ ధర్మమును ప్రకాశింపఁ జేయుటకు కోరుచున్నాము.

జూబులు.

I

ఒక మేజిస్ట్రేటుపై దోషారోపణ.

ఆయ్యో, తెనాలి ప్రేషనరీ మేజిస్ట్రేటుగారు లంఘములు తీసి కొనుచున్నారనియు, వారిని సస్పెండుచేసి గాని, బదలాయించిగాని విచారణ జరుపునెవల రుజువు పరచెదమనియు కొందరు గుర్తుబూజిల్లా కలెక్టరు గారికి విన్నపములు బంపి కొనినటును వకేళ్ళలో కొందరు స్వయముగ కలెక్టరు గారికి విన్నవించుకొన్నట్లును బలమయిన వినికిడి కలను. అట్లు జరిగి యుండినపుడు న్యాయము కనుగొనుటకు తీక్షణమే మేజిస్ట్రేటును సదుపరిలోనుంచి తొలగించి విచారణచేయుట యవసరము. అధికారు లెంతయక్రమములు చేసిననుపయికివచ్చి చెప్పనారేయదు ఆ తెనాలియన పయికివచ్చి చెప్పబూనుకొన్నవతోటి యధికారులు వారిని నిరుత్సాహపరచి మొగ్గులోనే త్పించి వేయుట శోచనీయము. విచారణ ఆరంభించు విషయములలో సయితము సకాలములో న్నారంభించక ఆలస్యముగ జరుపుటచే, రుజువుకాదగిన సంగతులు రుజువుగాక ప్రాయశః చెడి పోవుచుండును. ఈకారణముచేత సభికారులు నిరంకుశులయి యెవరిని లక్ష్యముచేయక లంఘములుతీసి కొన్నట్లు కటకించుచుండును. ఇప్పుడు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి మీదవచ్చిన తీర్మానము నిజమనికాని యబద్ధమనిగాని నేను చెప్పలేదే ఇంతవఱకు పెద్దపనుషులు వచ్చిచెప్ప సంగతుల నిత్యక్షుపరుచుటకంటె వేంటనే సబ్ మేజిస్ట్రేటును సస్పెండుచేసి విచారించి నిజమయినదో శత్యచేయుటయ నబద్ధమయినదో ఫిర్యాదుచేసినవారై చర్య జరుపుటయు సమంసము దీనిని మా కలెక్టరుగారు గమనించుదురుగాక

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు. బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింతు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూమ్మ నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ నము, ఊయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి మూర్తము.

చిన్నదబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 దబ్బీల నూరు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ మూర్తము నవమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బనము, కాసపీచన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుండుకొడుగు నూడితి.

క ల రా నూ త్ర లు.

దబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా వ్యాధిని తగ్గించుటకు అత్యంత అలక్ష్యము. ఇది గాలియగు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగ్రాట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల దబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బురక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు త్రై ల ము.

దబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర. చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇదివైత్యకోశపు మందతవలన(Torpid liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలానరోధమువలన బహిర్గతమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి త్రై ల ము.

వెల దబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించును న్నువి. ఈత్రైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

కు ప్పు కు త్రై ల ము

దబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈత్రైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN

(REGD.)

A SOVEREIGN REMEDY.

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia Chest Colds, Sprain, Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache, Backache, Cuts Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT

Positively Cures Ringworm and Dhobi Itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FREERE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

A WONDERFUL AMULCT.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిత్తమైన ఔషధము. దీని ప్రభావ మత్యంతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంతోషము కావు. 2 కలరా, అమృతాంజన మొదలగు అంతు బాధ్యములకు శోకనియ. 3 ధూర్జిమేష పీడనములకు పాఠశాలలు. 4 వ్యాధులు, పీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5 నొప్పులు, తిప్పులు, వాపులు, దిగ్గులు, బెణుకులు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వేంద్రము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7 క్షారకృతువులు క్రియమిత్రులగుదురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10 నీనొక వ్యాధి, వ్యవహార, కార్యాల సమేతమై వెళ్లబోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్లన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. అది యట్టి మహిమగలదని అనుభవజ్ఞులు వేరోళ్ల యుద్ధమునందు వక్కానించుచున్నారు. ఇది సర్వోపద లేదయగు నొక ఘోషాన్ని మహాస్మృతిచే గనిపెట్టి బడినదేగాని కాలోచిత వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. స్త్రీపురుషులు ఆ పాలవృద్ధులందఱును తెప్పించుకొని భరింపదగిన ఆ మూల్యమైన సుప్రకృతమైన కృతాయుతు. వేయేల! ఒక్కటి తీసుకొని పూజింపుడు. అని ఆనందసముద్రమున నిన్నీల లాడించుట నిజము.

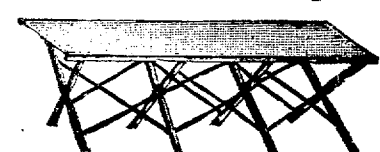
తాయెతు వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.
వలయువారు:— పి. బాధువజనాధీనరావు,
మెన్మొర్రెస్ట్రాయినిస్టిట్యూట్, బెంగళూరు. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!
ఉచితము! 10 కె.టి. బంగారు సులోచనము!! ఉచితము!!!

దర్బారువాం, తలనొప్పులకు, పొద్దునొప్పులకు, నొప్పినొప్పులకు, పురాణవాక, మేహనొప్పులకు, పక్షిచాపములకు, బెణుకులు, పొట్టు, వాపులు, పుబ్బులు, దగ్గు, శైత్యమునకు, తేలు, క్షేర, మొదలగు విష జంతువులకాటకు, పుండ్లకు, ముచ్చిమందు. సీసా 1-కి రూ 0-6-0. 12 సీసాలు రూ 4-8-0. 12 సీసాలు ఒకసారి తెప్పించుకొనువారికి ఒక మంచిలీచువాచి (జేబు గడియారము గాని) లేక 14 కె.టి. బంగారు పాతీగల పాంతును కలముగాని, లేక ఒక 10 కె.టి. బంగారు చలువతెల్లఅద్దముల సులోచనములు గూడుతో గాని ఈ మూడులో యేదైన ఒకటి ప్రజలకుగా బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంగారు సులోచనములు యెచ్చటకొన్నను రూ 8-0-0 లకు లెక్కవ చిక్క చేరదు. కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడు! త్వరపడు!!
మంచి లీచు (వాచీ) జేబుగడియారము ఉచితము.

14 కె.టి. బంగారు పాతీగల పాంతు కలము. ఉచితము!
జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., తణుకు. (కృష్ణాజిల్లా)
G R Dass & Co, Tanuku, (Kristna District)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మడతమందు 1000 పాసుల బరువును భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల రైటు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంది 2-0-0 గోమతెన 4-0-0 గోమతెన కర్రలు 2-0-0 ఈసామాను అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0 అద్వాన్సె రెండు రూపాయలు పంపవలయును. సామగ్రి అమ్మబడు వర్తకశాల:-రామకౌటి బిల్డింగులో గలవు ఉత్తములు:—కాతా అందు కంపెని, 57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (వి. పి.) మద్రాసు. అనివ్రాయుడు. (1-7-14)

కవి వ్యక్త. క్రయం రూ. 2 జన్మ పత్రికా.

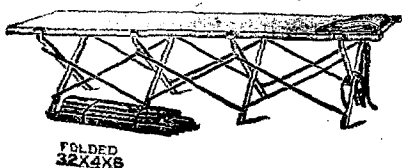
తెలు విద్వంస జాన గంధర్వము, మాన, తిథి, వార, జననకాలముల ఇక్కడగా వ్రాసిపంపినయెడల మేమిచ్చుట జననకాలమును స్థిరపరచుకొని జనన కుండలి - అంశ కుండలి మహాదళ మొదలగునవి చేర్చి శకువునకు జన్మనక్షత్రకోష వాణాశిష్ట, గోమము మొదలగునవియుండినంత తత్పరిహారమై కాంబి దానా లంకేయుక్రమమున్న, మాతాపితృత్యమును విచారించి శకువునకు నిక ముందు నిన్నన సంవత్సరములలో. నిట్టిగండయులవలె రాగల విషయమును శకువుయొక్క, ఆయుష్యప్రమాణ విషయమునను విశదముగా వ్రాసి జన్మపత్రికను సిద్ధపరిచి పంపెదము.

బౌలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రము. ఈ మహాయంత్రము నొక పెండితాయంత్రో శబ్ద భద్ర పరిచి విద్వంసం గట్టిచో ౧౨ గంధర్వముల వరకు రాగల శాలాశిష్టము ఖండితముగా పరిహారము గాగలదు. బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మపత్రిక: వెల రూ. 2 విలాసం:— పి. హెచ్. ఎం. సిద్ధాంతలు. హర వెనకాల్లి (తల్లా బల్లారి)

మా మహాత్ములను సమర్థముగా

నిద్ర పోవలసినది.

ఇది 1000 పౌండుల బరువును భరించగలదు.

ప్రయాణము
మీద పొయినను,
ఎచ్చట నైనను
హాయి అయిన నిద్ర
దీనిమీద పట్టగలదు

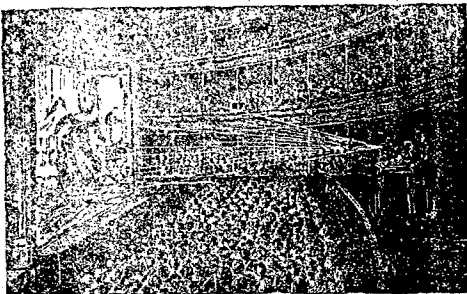
దీని ననేకమంది వాడుచున్నారు. దేశం చాలము

చేయుచుండు ఆఫీసులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా
జ్ఞాపించుచున్నారు. ఇది ఆమెరికా దేశమున చేయబడినది.
1/2 అంగులు పొడవు, 2 అంగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు
15 పౌండుల మించని పొడవుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పో

వచ్చున ఒక చిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.
ధర మంచము 1-కి, రు. 8-0-0 దోమతెర సామాను 2 0-0.
వెయ్యిపానుల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా
ధరించగలదు. చక్కని జల్లికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0

చిరునామా:— భారత్ అండ్ యూనైటెడ్ బ్రదర్స్,
వాచ్ అండ్ కాక్ ఇంఫార్మర్స్, మదరాసు.

ద్రవ్యసంతుష్టగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్
బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఖిలుములు
కొనగలరు. వాటితో వేలవేలు ఆర్జించగలరు. ఆసంగతు
లన్ని మార్గ మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా
నేర్పదము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతవమించిన
సుకువుమార్గము పరిశేయ. పూరాసంగతులుగల కాటలాగును
మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి.
త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ,
హెడ్డాఫీసు:—121, పెద్దవీధి తిరువల్లికేజీ, (మదరాసు)
బ్రాంచి:—ఉర్దూం. గంజాం జిల్లా.

హాస్టల్ సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలిగియును.

ఒక విచిత్రమైన కథ—చదువుటచే

మానసాల్లాసము కలుగ జేయుటయే

గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన

స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను

అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి

ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

వైద్యకాశ్రీ విశిష్టకర్ గోవిందజీ.

ఆతంక నిగ్రహ బేషధాలయము.

22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటర్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనప్రాగ్త్యములకు ద్వేషింపబడిన ఆత్మరహిత్యముగలవలయును

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన

యందునది, కొన్ని ఏళ్లరచబడినను పుష్పములనంటి మాత్ర

మే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యపాదము చేర్చబడ

లేదు. నీచేతిమూలు మీదగాని, కోటుమీదగాని గొన్ని

బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనతో గూడినపుష్పము

లోనే గూర్చుపట్టుకును ఈ ఆదర్శమైన నేయరకముల

పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసన భవం

చుటకయి ఆటోమోటర్ బహారు యివ్వమని మీదగ్గరనున్న

హెచ్చరికను నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రా

యుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యకరగతిబుడ్డి 0-12-0,

1/2 బొమ్మ ఆత్మరగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో

మరగ బెట్టబడి ఖుమఖుమ ాడుచుండు కాట్రలు డెజ్ 1 కి

0-8-0 వి. పి. ఖర్చుగొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్

కెమిజ్ కంపెనీ, 155 జూమా మసీద్, బొంబాయి

మదరాసు ఏకెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి

నెం 29, సైబబాబు రోడ్డు, మదరాసు, ప్రథమ బజారువీధి

ప్రతికుటుంబమునం దుండదగిన పుస్తకము

అక్షరార్థాటమును కోర్కని కోడండ్రాప్రలాపము

(గండవకూర్పు)

ఒక అణా తపాలా బిళ్లపంపువారి కుచితము.

ఈయాగ్రమునెల కడవలకే ఈధరకు ఇవ్వబడును

మిత్రులారా! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో

ప్రచురించినపుడు అనేకలు మాకు మీకని తీసికొన్నందున

అగ్రంథము మేస్సలలోనే ఖర్చుపొయినది. వెనక వ్రాయు

వారలకు లేదని వ్రాయుటకు జరిగిల్లి, మఱి ముద్రించితిమి

ఇదియును మునుపటివలెనే ఖర్చుగొని యెంచి మునుమున్న

తమకు ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లాభమంద

వలయును కోరికలేనివారమని గ్రంథమును దెప్పించుకొను

వారలకుండజీకె దెలియును. ఈగ్రంథము ప్రతిశ్రీలు ఇదివి,

ఆత్మరమెడ కోడండ్ర కుండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్ర

యెడ ఆత్మర కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖంబయ

రను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దివతులే

ముద్రించుటచే ద్వరపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రార్థన

చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ,

నెం. 6, వెంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సాచుకార్ పేట, మదరాసు

తామర తైలము

నీకు తామరబాధ గలదా?

ఒక్క మా తామరతైలము డబ్బాను ఆరు

అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల

తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల

మీ ఆరుఅణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన

వారు నీవివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి

హా! నిదురపట్టక బయట బయటచుండు అవధిపగ

వానికై కను వద్దు

అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి

9, జహంగీరువీధి, చెన్నై.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగము

మంచికాగితము! శుద్ధవ్రతి!! చక్కని అచ్చు!!!

అమృతాంజనం డిపోవారి కుందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అరణా చీటిని సంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం. పండ్లపొడి. మోహినీతైలం.

వల డబ్బ 1-కి 0-6-0 వల డబ్బ 1-కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల

డబ్బను 1-కి 3-8-0 డబ్బను 1-కి 1-2-0 సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. మంతుల కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనం డిపో, అమృతాంజనం డిపో,

నెం. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సర రాది సంచిక.

చిత్ర పటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

కోరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

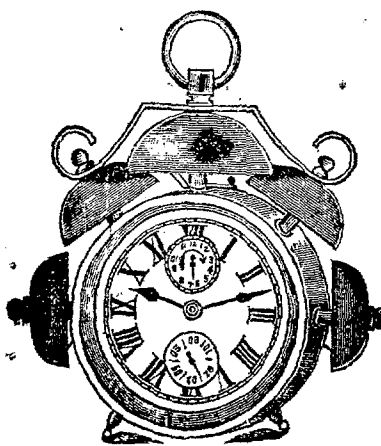
9, జహంగీరు వీధి, జాట్టిటవు, మదరాసు.

వదుబెల్లులుగల అలారం టయంపీసు.

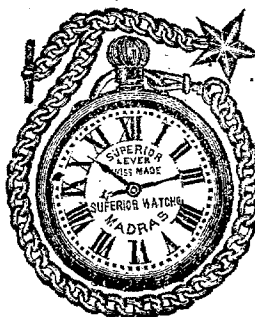
సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాడ్జెటువాచ్.

ఇదేమాదిరి గడి గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

యారమును మేమిది
వలలో రప్పించి
వాగగు రూపాయ
ల ధరకే పంపుచు
తిమి. అదేమాదిరి
యిప్పుడును పేదసా
దల కుపయోగించు
నటుల నాలుగు
రూపాయలకే కా
వలసిన వారికి పంపె
దము.

ఈగడియారముడయలుమీద
మాకంపెనీ పేరు ఎత్తునిసిరా
లోను ముద్రింపబడియుండును.
ఇది మారుటకుకందమై తలచిన
మును, దెబ్బప్రూఫ్ అను గ్లాసు
డూమునుగలిగి మెరుకుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమూత లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీమనుండి

ఈ చిత్రమునందును వలె ఈగడియారమునకు విరు
జ్జితమందెల్లలు ప్రక్కన అచ్చయియుండును. మనమెన్ని గంట
లకు మే గ్లాసునకునుగోయన్నగంటలను నీ యలారములు
అయిదు నొకరూపును మునందు చేపులకింపయిన ధ్వనితో
మోగి నిదుర లేవజాలున ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది ప్రతి
వారును కొని యాచరింపదగినది 4-0-0

మాత్రే తయారుచేయబడినది. గాన నెవరియొద్దను జక్కదు
ఒకరొక్కరును దీయుదురను తలంపుతో తమకున వెలనుంధి
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టిదియు, స్వల్పధరగల గడి
యార మిదిమొకటియేయని యనుభవంగున దెలియును ఇదివఱ
కనేక గడియారములు ఖర్చుయి యోగ్యనాపరముల నంది
య్యును ఒకటి దెప్పించి చూడడ మాపట్టణముననే యనే
కలుకొని ప్రచరించినదన వేటుమాట లెందకు?

వలయువారు—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, ఇ అనివ్రాయును